Rok XXVII. **Nr. 2.**

DZIENNIK URZĘDOWY

DLA OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO

WYDAWANY PRZEZ KURATORJUM O. S. L. WE LWOWIE.

Lwów, dnia 5 marca 1923.

TREŚĆ

L. 24966/I.

Rozporządzenie

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie taks za egzaminy w publicznych szkołach powszechnych.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego ustanawia następujące normy opłat za egzaminy w publicznych szkołach powszechnych:

1. Taksa za egzamin z zakresu materjału naukowego pełnej szkoły powszechnej dla eksternów, którzy wyszli z wieku szkolnego, wynosi od dnia wydania niniejszego rozporządzenia aż do dalszego zarządzenia w szkołach jedno- i dwuklasowych (trzy tysiące) 3000 marek, w szkołach trzy- do siedmioklasowych (pięć tysięcy) 5000 marek.

2. Taksa za egzamin prywatny z poszczególnych oddziałów publicznej szkoły powszechnej wynosi przy egzaminie z materjału nauki oddziału 1 i 2 (tysiąc pięćset) 1500 marek, oddziału 3-7 (trzy tysiące) 3000 marek.

Warszawa dnia 15 listopada 1922 r.

Minister W. R. i O. P.:
Dr. Kumaniecki.

Rozporządzenie

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 14 stycznia 1923 l. 15249/D II. w sprawie opłat szkolnych w szkołach średnich.

Ministerstwo W. R. i O. P. w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu znosi z początkiem II półrocza bieżącego roku szkolnego 1922/23 pobieranie w państwowych szkołach średnich czesnego, jako opłaty niezgodnej z przepisami art. 119 ustawy Konstytucyjnej z dnia 18 marca 1921 podwyższając jednocześnie dotychczas obowiązujące opłaty w tych szkołach.

Opłaty te, jednolite dla całego obszaru Polski, wynosić będą:

1.	Taksa wstępna (dla uczniów wstępujących po raz pierwszy do szkoły średniej)	2.000 Mk.
2.	taksa za egzamin wstępny do klasy drugiej lub wyższej (prócz ósmej)	5.000 „
3.	taksa za egzamin wstępny do klasy ósmej . . .	8.000 „

4. taksa za egzamin prywatny (w dzielnicach, w których te egzaminy istnieją) . . . . 10.000 „
5 taksa za egzamin dojrzałości w szkołach państwowych i prywatnych . . . . 5.000 „
6. taksa za pełny egzamin dojrzałości dla eksternów 30.000 „
7. taksa za uzupełniający egzamin dojrzałości eksternów 8.000 „
8. taksa za wydanie duplikatów świadectw rocznych i półrocznych . . . . 1.500 „
9. taksa za wydanie duplikatów świadectw dojrzałości 4.000 „
10. taksa na fundusz gier ruchowych semestralnie . 1.000 „
11. taksa za zużycie materjałów semestralnie . . . 20.000 „

I. Taksy, wymienione w punktach 1 do 5 włącznie oraz w punktach 8 i 9, obowiązują od daty wydania niniejszego rozporządzenia z tem, że opłaty, pobrane już z powyższych tytułów według taks, które obowiązywały dotychczas, nie mają być uzupełnione do wysokości taks, obecnie obowiązujących.

II. Opłaty za pełny i uzupełniający egzamin dojrzałości eksternów pobrane obecnie według taks dotychczas obowiązujących, winny być uzupełnione do wysokości taks, wymienionych w punkcie 6 i 7.

Moc obowiązująca taks, wymienionych w punkcie 10 i 11 rozpoczyna się z początkiem II półrocza bieżącego roku szkolnego 1922/23.

III. Opłata za zużycie materjałów, wynosząca semestralnie 20.000 Mkp., winna być wpłacona z początkiem każdego półrocza, najpóźniej jednak do końca drugiego miesiąca danego półrocza. Od opłaty tej mogą być zwolnione w całości lub w połowie:

a) w całości dzieci inwalidów wojennych, którzy w walkach o niepodległość Polski utracili zdolność zarobkowania, o ile są niezamożni, a dzieci ich pilnością i postępami w nauce na zwolnienie to zasługują;

b) w połowie dzieci rodziców niezamożnych, o ile pilnością i postępami w nauce na zwolnienie zasługują.

Interesowani rodzice mogą wnosić odpowiednie podania do Dyrekcji szkoły, załączając ad a) dowód uznania za inwalidę Wojsk Polskich, ad a) i b) dowód niezamożności.

Zwolnienia od tej opłaty dokonywa Dyrekcja szkoły z początkiem każdego półrocza na posiedzeniu Rady Pedagogicznej, biorąc pod uwagę pilność i postępy ucznia w poprzedniem półroczu.

Jednocześnie Ministerstwo W. R. i O. P. na życzenie Ministerstwa Skarbu, wyrażone w piśmie z dnia 13 stycznia 1923 l. 136/23/DB 5,

rozciąga moc obowiązującą taks, wymienionych w punktach 8 i 9, na państwowe seminarja i kursy nauczycielskie, preparandy nauczycielskie, publiczne szkoły powszechne i państwowe szkoły specjalne. Zarządzenie to, o ile chodzi o taksy za wydanie duplikatu świadectwa dojrzałości względnie świadectwa ukończenia szkoły, odnosi się tylko do tych szkół, które takie świadectwa wydają.

Zarazem Ministerstwo oznajmia, że wymienione opłaty winny być wnoszone w sposób, ustalony przepisami o poborze przychodów państwowych.

Ze względu na ciągłe zmiany kursu waluty Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu będzie co półrocza zmieniało wysokość podanych wyżej taks.

Okólnik z dnia 28 października 1921 l. 80/II w sprawie taks szkolnych (Dz. Urz. Ministerstwa W. R. i O. P. Nr. 24 z 1921 r. poz. 258) traci moc obowiązującą.

Kierownik Ministerstwa:
J. Mikułowski-Pomorski m. p.

L. 333/pr. Ogłaszając powyższe rozporządzenie Ministerstwa W. R. i O. P. Kuratorjum O. S. L. wyjaśnia co następuje:

1. Taksy za egzamina wstępne do klasy I niema, uczniowie ci płacą taksę wstępną dla uczniów, wstępujących po raz pierwszy do danej szkoły średniej w kwocie 2.000 Mk. oraz taksę na fundusz gier ruchowych za pierwsze półrocze w kwocie 1000 Mk.

2. Taksy za egzamina prywatne w kwocie 10.000 Mk. musi każdy prywatysta (prywatystka) uiścić za każdorazowy w rzeczywistości odbyty egzamin, a więc o ile zdaje go za każde półrocze osobno, płaci za każdym razem po 10.000 Mk.

3. Przez uzupełniający egzamin dojrzałości eksternów należy rozumieć uzupełniający egzamin z języka łacińskiego i propedeutyki filozoficznej, do którego mogą być dopuszczeni maturzyści 7-klasowych szkół realnych, oraz uzupełniający egzamin dojrzałości z języka polskiego, historji i geografji polskiej, składany przez kandydatów, wykazujących się świadectwem dojrzałości z takich szkół, w których przedmiotów tych nie uczono.

4. Zwraca się uwagę Dyrekcjom, że duplikatów wykazów półrocznych cenzur nie wydaje się i taks tem samem za takie pobierać nie

wolno. jedynie do zakładów wydających ważne świadectwa półroczne odnosi się punkt 8 powyższego rozporządzenia Ministerstwa.

5. Ustęp 3 rozumieć należy w ten sposób, że datą obowiązującą jest data niniejszego rozporządzenia Kuratorjum O. S. L. intymującego powyższe rozporządzenie Ministerstwa.

6. Taksy za matury, odbywające się w obecnym terminie „lutowym„ należy pobierać według nowej normy, chyba że okólnik niniejszy dojdzie po otrzymaniu już przez abiturjentów świadectw egzaminu dojrzałości.

7. Z zachowaniem różnic wynikających z treści rozporządzenia ministerjalnego należy poza tem, co się tyczy warunków i sposobu postępowania przy uwalnianiu od taksy za zużycie materjałów (11), przestrzegać przepisów, które obowiązywały przy uwolnieniu od czesnego.

8 Wskazówki co do sposobu wnoszenia taks i odprowadzania do Skarbu Państwa będą wydane osobnem rozporządzeniem.

9. Taksy za egzamina nadzwyczajne dla ściśle określonych celów, uregulowane rozporządzeniem tutejszem z dnia 10 stycznia 1923 l. 18201/II pozostają w mocy i są jedynemi taksami, które nie wpływają do Skarbu Państwa, lecz idą do podziału między członków Komisji egzaminacyjnej.

We Lwowie dnia 7 lutego 1923.

Kurator:
Sobiński.

L. 644/I S.

O k ó l n i k

Do Dyrekcyj seminarjów nauczycielskich, państwowych Kursów nauczycielskich, seminarjum ochroniarskiego Okręgu Szkolnego Lwowskiego w sprawie opłat szkolnych.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego rozporządzeniem z dnia 17 stycznia 1923 Nr. 25659/I z r. 1922 zniosło od przyszłego (1923/24) roku szkolnego następujące opłaty:

1. czesnego za naukę w szkołach ćwiczeń seminarjów nauczycielskich;

2 taksy za egzaminy wstępne do seminarjów nauczycielskich;

3. opłaty za opiekę wychowawczą w ogródkach dziecięcych.

Równocześnie zezwoliło Ministerstwo na pobieranie opłaty za materjały do robót i gier w ogródkach dziecięcych.

Wysokość tej opłaty ustalą dotyczące zakłady z początkiem każdego półrocza względnie roku szkolnego na Radzie pedagogicznej i przedłożą każdym razem Kuratorjum do zatwierdzenia. Z opłat za materjały do robót i gier w ogródkach należy prowadzić osobne rachunki i składać sprawozdanie w sposób przepisany.

We Lwowie dnia 6 lutego 1923.

Kurator:
Sobiński.

L. 589/pr.

Okólnik

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego do wszystkich szkół i zakładów naukowych tudzież Inspektoratów szkolnych w sprawie Dziennika urzędowego Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Ministerstwo W. R. i O. P. postanowiło obdzielać wszystkie szkoły i zakłady naukowe wydawanym przez siebie Dziennikiem urzędowym. Dziennik ten będzie Kuratorjum rozsyłało razem z Dziennikiem urzędowym Kuratorjum w sposób dotychczasowy.

We Lwowie dnia 22 lutego 1923.

Kurator:
Sobiński.

L. 187/pr.

Okólnik

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego do Rad szkolnych powiatowych (z wyjątkiem Rady szkolnej miejskiej we Lwowie), do Dyrekcyj państwowych i prywatnych z prawem publiczności szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i szkół zawodowych w sprawie feryj szkolnych*).

Wskutek reskryptu Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 2 grudnia 1922 l. 2521 i z dnia 10 stycznia 1923 l. 2526/S. Kuratorjum podaje do wiadomości i zastosowania co następuje:

W roku szkolnym 1922/23 wolne od nauki szkolnej są wszystkie niedziele i następujące dni świąteczne: 8 września (Narodzenie N. M. P.), 1 listopada (Wszystkich Świętych), 2 listopada (Dzień zaduszny),

---

*) Częściowo już ogłoszony okólnikami wysłanemi wprost do Dyrekcyj Rad szkolnych (o ile chodzi o okres przed 5 marca b. r.).

8 grudnia (Niepokalane Poczęcie N. M. P.), 6 stycznia (Trzech Króli), 2 lutego (Oczyszczenie N. M. P.), 14 lutego (Popielec), 10 maja (Wniebowstąpienie Pańskie), 21 maja (drugi dzień Zielonych Świąt), 31 maja (Boże Ciało), 29 czerwca (Apostołów Piotra i Pawła).

Ponadto wolny od nauki jest dzień św. Michała.

W szkołach, w których obchodzi się oprócz świąt rzymsko-katolickich także święta według obrządku grecko-kat. wolne są od nauki: 21 września (Rożdestwo św. Bohorodyci), 27 września (Wozdwydżenje Czesnoho Chresta), 8 listopada (św. Dymitryja), 21 listopada (św. Mychaiła), 4 grudnia (Wowedenje Diwy Maryji), 19 grudnia (św. Nykołaja), 14 stycznia (Nowyj Rik), 19 stycznia (Bohojawłenje H. Jordan), 12 lutego (Trech Światyteliw), 15 lutego (Stritenje), 7 kwietnia (Błahowiszczenje), 17 maja dzień Wniebowstąpienia Pańskiego (Woznesenje), 26 maja sobota przed Zielonemi Świętami, obrządku grecko-kat. (sobota przed Soszestwijem św. Ducha), 28 maja poniedziałek Zielonych Świąt według obrządku gr.-kat.

Dzieci wyznania ewangelickiego wolne są od nauki szkolnej w dniu 31 października jako w dniu święta Reformacji, o ile w danym okręgu szkolnym uroczystości z tem świętem związanych nie odkłada się — według miejscowych tradycyj i zwyczajów kościoła ewangelickiego — na najbliższą niedzielę.

Ferje świąteczne Bożego Narodzenia trwają we wszystkich szkołach w powiatach: brzozowskim, kolbuszowskim, krośnieńskim, łańcuckim, niskim, przeworskim, rzeszowskim, strzyżowskim i tarnobrzeskim, od 22 grudnia włącznie do 2 stycznia włącznie, w innych powiatach tutejszego okręgu od 22 grudnia włącznie do 10 stycznia włącznie.

Ferje świąteczne Wielkanocne trwają w szkołach położonych w wymienionych w poprzednim ustępie powiatach od wielkiej środy 28 marca do poniedziałku po niedzieli przewodniej włącznie (9 kwietnia), w innych powiatach tutejszego okręgu do dnia 11 kwietnia włącznie.

Z rocznic narodowych wolny od nauki szkolnej jest tylko dzień Trzeciego Maja. Inne rocznice należy obchodzić bez przerywania zwykłych zajęć szkolnych, przenosząc uroczyste obchody bądź na najbliższą niedzielę lub święto, bądź też na godziny popołudniowe.

W rocznice narodowe należy na lekcjach uwzględniać w odpowiedni sposób ważne wypadki historyczne i drogie dla nas postacie.

Pierwsze półrocze b. r. szkolnego kończy się rozdaniem zaświadczeń szkolnych dnia 1 lutego po skończonej nauce szkolnej, drugie półrocze rozpoczyna się dnia 3 lutego.

Częściowo wolne od zajęć szkolnych są dni, w których młodzież przystępuje gremjalnie do Sakramentów Świętych.

Z tego powodu nie można jednak uwalniać młodzieży od nauki częściej niż trzy razy do roku. W dniach tych należy uwolnić uczniów tych oddziałów, które do Sakramentów przystępują, od zajęć szkolnych przez jedno popołudnie (od godz. 12 w południe) celem odbycia spowiedzi i przez następujące przedpołudnie celem przystąpienia do Komunji Świętej.

W szkołach, w których odbywają się osobne rekolekcje dla młodzieży szkolnej, młodzież może być uwolniona na trzy dni, w ciągu których młodzież wysłucha rekolekcyj i przystąpi do Sakramentów.

W szkołach tych jednak osobne uwalnianie młodzieży od nauki dla przystąpienia do Sakramentów ograniczyć się musi poza okresem rekolekcyjnym do dwóch wypadków w roku.

Prócz wyżej wymienionych dni wolnych od nauki szkolnej może być wolnych od zajęć szkolnych w ciągu roku pięć dni, z powodu n. p. dnia patrona szkoły, uroczystego obchodu pamiętnej daty w danej miejscowości, święta parafialnego, zbiorowych wycieczek szkolnych lub jakichś innych ważnych powodów miejscowych. W poczet tych dni należy zatem zaliczyć wszystkie dnie, w których nauka szkolna nie odbywa się a które nie są objęte powyższym wykazem dni wolnych.

Rok szkolny kończy się dnia 28 czerwca. W szkołach średnich i seminarjach nauczycielskich ze względu na egzaminy dojrzałości termin ten może być w poszczególnych zakładach lub klasach przyspieszony. Decyduje o tem Ministerstwo W. R. i O. P. na wniosek Kuratorów Okręgów Szkolnych.

Zakończenie roku szkolnego w szkołach rzemieślniczych męskich i kobiecych, w szkołach agrotechnicznych nastąpi 9 lipca.

Zakończenie roku szkolnego w szkołach zawodowych technicznych ma nastąpić w terminach określonych w Statutach poszczególnych szkół.

Szkoły techniczne nie posiadające statutu zakończą rok szkolny w terminie zatwierdzonym przez Ministerstwo.

We Lwowie dnia 18 stycznia 1923.

Kurator:
Sobiński.

L. 9222/I. S.

Okólnik

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego do wszystkich Rad szkolnych powiatowych i Rady szkolnej miejskiej we Lwowie w sprawie wychowania przedszkolnego (ochron).

Ze sprawozdań Rad szkolnych powiatowych okazuje się, że z nielicznemi wyjątkami niema u nas ochron w znaczeniu instytucyj, zajmujących się wyłącznie wychowaniem dziatwy w wieku przedszkolnym. Istnieją natomiast przeważnie ochrony jako domy opieki, pewnego rodzaju schroniska, pomieszczające równocześnie dziatwę w wieku przedszkolnym i szkolnym, a często i pozaszkolnym. Są to raczej zakłady o charytatywnem działaniu oparte najczęściej o ofiarność publiczną, a ściągające dziatwę sfer najbiedniejszych nadzieją zaspokojenia jej najelementarniejszych potrzeb. Właściwe zaś wychowanie, rozumne jego prowadzenie w myśl zasad przystosowanych do przedszkolnego okresu życia dziecka albo chroma, albo zupełnie nie istnieje.

Kuratorjum O. S. L. uznaje i szanuje ofiarną pracę ochroniarek, rekrutujących się prawie wyłącznie z Sióstr zakonnych, które źle uposażone albo zgoła materjalnie niezaopatrzone, często dorabiając pracą fizyczną na swoje życie i utrzymanie ochrony, wedle najlepszej swej woli i wiedzy starają się wywiązać ze swego zadania.

Wobec braków i niedomagań wychowania przedszkolnego, gdy pod względem materjalnym doraźnemi tylko subwencjami można ochrony wspierać. zamierza Kuratorjum przyczynić się do poprawy przynajmniej pedagogicznej strony ich działalności i dlatego pragnie wziąć je w szczególniejszą swą opiekę.

Dziedzina ta była nieco zaniedbana. Może nie doceniono należycie doniosłości wychowania przedszkolnego. Inspektorowie szkolni tylko luźny i epizodyczny utrzymywali stosunek z ochronami. Z problemem tym, jak to (z kilku zaledwie wyjątkami) wynika ze sprawozdań, nie zapoznali się bliżej, a nie mogąc zagadnieniu temu poświęcić należytej uwagi, nie okazali dlań odpowiedniego zrozumienia.

Wzywam zatem Panów Inspektorów szkolnych, by czynnie zainteresowali się kwestją wychowania przedszkolnego, by przedewszystkiem sami pogłębili ją teoretycznie, ponadto zaś drogą zwiedzania racjonalnie prowadzonych ochron (n. p. przy seminarjum ochroniarskiem i kilku szkołach powszechnych we Lwowie, a także ogródka dziecię-

cego przy seminarjum żeńskiem w Przemyślu) praktycznie zaznajomili się z jego organizacją Wówczas będą mogli zająć należyte stanowisko wobec ciążącego na nich zadania i trafną radą wpływać na zakładanie, rozwój i podnoszenie się poziomu wychowawczego oraz higjenicznego w ochronach im podległych. Co się tyczy strony higjenicznej, zechcą pp. Inspektorowie prosić o czynną pomoc lekarzy powiatowych, którzy z tytułu urzędu swego, a niewątpliwie i z pobudek obywatelskich nie odmówią nadzoru ochron pod względem zdrowotnym i udzielą na miejscu potrzebnych rad i wskazówek.

Polecam Pp. Inspektorom szkolnym, by dążyli do zorganizowania z pośród istniejących w ich powiatach ochronek przynajmniej jednej racjonalnie prowadzonej, któraby urządzeniem, kierunkiem wychowawczym, oraz metodą pracy oddziaływała na inne i promieniowała na zewnątrz jako wzorowe przedszkole.

Nadto polecam, by Pp. Inspektorowie szkolni prócz starań o podniesienie wychowawcze ochron, nie skąpili trudu i pomocy dla utrzymania i zapewnienia im bytu materjalnego, oraz by występowali z inicjatywą własną w kierunku zakładania celowej organizacji nowych przedszkoli.

Sprawę organizowania ochron, oraz zajęcie się ich reorganizacją należy ujmować jako akcję społeczną. Na fundusze państwowe liczyć nie podobna, one nie zawsze mogą być udzielane. Budzić więc należy w tym kierunku inicjatywę jednostek, zrzeszeń, towarzystw, powoływać komitety, wpływać na instytucje samorządowe, gminy, Rady powiatowe i tp. Ta droga jest równocześnie drogą samowychowywania społeczeństwa. Tym sposobem, bez oglądania się na pomoc Rządu, będzie można na polu organizacji wychowania przedszkolnego wiele zdziałać.

Celem obudzenia żywszego zainteresowania się ochronami (przedszkolami), porozumią się Pp. Inspektorowie szkolni z Dyrekcjami państw. i pryw. seminarjów męskich i żeńskich i ustalą formy kontaktu uczniów dwóch najwyższych kursów seminarjów z ochronami. Byłoby rzeczą pożądaną, aby kandydaci (tki) dwu najwyższych kursów lub gminy uczniowskie dobrowolnie z pośród istniejących ochron wybrali sobie po jednem z nich i po uprzedniem porozumieniu się Inspektora szkolnego z Zarządem dotyczącej ochronki zaopiekowali się nią szczególnie 1) w kierunku przysparzania pomocy wychowawczych

zastosowanych do potrzeb wychowania przedszkolnego, które sami kandydaci dzięki nauce slöjdu mogą wytwarzać, 2) przez przyjmowanie dobrowolnych dyżurów w ochronach, 3) przez branie czynnego i osobistego udziału w ważniejszych momentach zbiorowego życia dzieci w ochronie. Styczność tę zresztą można ująć w rozmaite formy.

Korzyści zależnie od miejscowych warunków będą bez wątpienia obustronne. Kandydaci (tki) nauczycielscy wyniosą ze swych spostrzeżeń i przeżyć w ochronie pewien zasób doświadczenia pedagogicznego, z którego ze skutkiem korzystać będą jako nauczyciele w początkowych klasach szkoły powszechnej. Uświadomiwszy sobie i zrozumiawszy wielkie znaczenie wychowania przedszkolnego będą jako nauczyciele skutecznymi propagatorami tej idei.

Polecam Pp. Inspektorom szkolnym dokładać starań, by dotychczasowy luźny stosunek między nauczycielstwem a ochroną ścieśnił się. Dlatego też należy zapraszać na konferencje nauczycielskie, zwłaszcza gdy mają być omawiane tematy mogące obchodzić i przedszkole, również ochroniarki. Sprawa wychowania niewątpliwie na tem zyska.

Wreszcie zarządzam, by Inspektorowie szkolni zawiadamiali ochroniarki (w razie potrzeby należy odnieść się do Przełożonych Sióstr zakonnych o zezwolenie dla nich) że już obecnie, a więc jeszcze przed otwarciem Kursu ochraniarskiego, o którego terminie w lecie b. r. będą na czas poinformowane, mogą zwiedzać ochrony we Lwowie i Przemyślu po uprzedniem zgłoszeniu się w Radzie szkolnej miejskiej względnie w Dyrekcji seminarjum.

Będzie to niejako praktycznem dokształceniem ochroniarek. Z odbytych hospitacyj mają przedłożyć władzy szkolnej poświadczenia od kierownictwa danej ochronki.

Równocześnie polecam, by Pp. Inspektorowie szkolni przynajmniej raz w każdym okresie lustracyjnym poddali ochrony szczegółowej wizytacji i sprawozdania ze swych spostrzeżeń i zarządzeń, wygotowane wedle załączonego wzoru, przedkładali z upływem każdego kwartału.

Omawianie wyników lustracji z ochroniarkami powinno być nacechowane życzliwością. Należy unikać krytyki bezwzględnej, ostrej, z wyjątkiem gdyby chodziło o objawy ze złej woli wynikające a dziecku mogące przynieść szkodę. Zawsze bowiem należy mieć przed

oczyma charakter obecnej ochronki, zawdzięczającej swoje istnienie altruizmowi jednostki czy zrzeszenia, podtrzymywanej niejednokrotnie sposobem jałmużniczym. Zadaniem zaś lustracji jest nie zniechęcać, ale raczej zachęcać, pomagać, polepszać stan obecny.

Rozpoczynając tę akcję na polu wychowania przedszkolnego, spodziewam się, że Pp. Inspektorowie zrozumieją jej pobudki i rozpoczną starania dla urzeczywistnienia poleceń moich, przyczem liczę na ich własną pomysłowość i inicjatywę w wyszukaniu środków i sposobów najlepiej prowadzących ku wytkniętemu celowi.

We Lwowie dnia 17 stycznia 1923.

Kurator:
Sobiński.

Projekt sprawozdania wizytacyjnego.

Rada szkolna powiatowa w . . . .

Sprawozdanie z lustracji ochronki
odbytej dnia . . . .

1. Miejscowość:
2. Właściciel ochrony:
   (odpowiedzialny zarząd)
3. Rok założenia:
   (dokładne daty odnośnego aktu)
4. Ochrona z językiem . . . . płatna . . . bezpłatna, zamknięta . . otwarta . . całodzienna . . półdzienna . . roczna . . sezonowa . . . .
5. Kierownictwo ochrony:
6. Pomocnicze siły:
7. Pomieszczenie:
   (budynek murowany, drewniany, własny, wynajęty)
8. Ilość sal na cele ochrony:
   ich szczegółowe rozmiary, użyteczność pod względem pedag. higjenicznym (n. p. słoneczność i t. p., potrzebne loka)
9. Urządzenie wewnętrzne sal:
10. Pomoce wychowawcze:
   (bibljoteczka dla dzieci, środki do gier i zabaw, do modelowania, rysowania i t. p.)
11. Ogródek dziecięcy:
   (jego rozmiary i używalność)
12. Miejsce do zabaw na wolnem powietrzu:
13. Bibljoteka wychowawczyni:
   (jej celowość)

14. Akta konieczne:
(protokół czynności, katalog wpisów zawierający miejsce i czas urodzenia dziecka, imię i nazwisko rodziców, ich zatrudnienie, adres mieszkania, czas wpisu, księga wychowawczyni, w której dla każdego dziecka przeznaczona jest osobna karta na uwagi i spostrzeżenia wychowawczyni o jego usposobieniu, nawyczkach, przyzwyczajeniach, skłonnościach, zdolnościach i t. p.) a nadto posiada specjalną rubrykę na umieszczenie spostrzeżeń lekarskich. Dziennik zajęć i obecność dzieci, kronika, inwentarz i księga kasowa i t. p.

15. Stan finansowy ochrony:
(dokładny obraz majątku, przychodu i rozchodu)

16. Opieka lekarska:
(stała, perjodyczna, dorywcza)

17. Zatrudnienie dzieci w czasie lustracji:
(czas jej trwania) . . . .

18. Uwagi Inspektora szkolnego:
(odnośnie do wyglądu i usposobienia dzieci, metody wychowania, jej użyteczności i celowości, atmosfery panującej w przedszkolu i t. p. . . . . . wreszcie co do kwalifikacyj wychowawczych kierowniczki i jej pomocnic).

19. Polecenia Inspektora szkolnego wydane na miejscu:
(ewentualnie w razie potrzeby zakomunikowane również odpowiedzialnemu zarządowi, czy właścicielowi ochrony).

20. Wnioski Inspektora szkolnego powiatowego.

21. Uchwała Rady szkolnej powiatowej.

L. 324/pr.

Okólnik

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego w sprawie poradni dla młodzieży umysłowo anormalnej

Do zagadnień bardzo ważnych, a u nas dotychczas zupełnie nieuwzględnionych, należy opieka nad młodzieżą umysłowo anormalną

Klinika chorób dzieci Wydziału lekarskiego U. J. K. we Lwowie, pragnąc uzupełnić tę dotkliwą lukę ogólnej opieki nad młodzieżą, a zarazem przyjść z pomocą sferom nauczycielskim przez udostępnienie im zawodowej rady psychopatologiczno-lekarskiej, zorganizowała »Stację rozpoznawczą i poradnię pedagogiczno-lekarską« dla młodzieży wykazującej anormalje umysłowe.

Poradnia czynną jest początkowo w każdą środę. od godziny 11 do 12 w południe, w gmachu kliniki chorób dzieci przy ul. Głowińskiego.

Kuratorjum podając do wiadomości otwarcie tej nader ważnej instytucji, poleca władzom szkolnym, aby odsyłały do poradni uczniów (uczenice) zdradzających jakiekolwiek cechy chorobliwego upośledzenia umysłowego, pod opieką rodziców względnie nauczycieli i zastosowały się do rad udzielonych w sprawie opieki nad zbadanymi uczniami.

W zakładach, w których ustanowiono dozór higjeniczno-lekarski, należy korzystać z poradni w porozumieniu z lekarzami szkolnymi.

We Lwowie dnia 6 lutego 1922.

Kurator:
w z. *Gayczak*.

L. 597/I S.

Okólnik

Do Dyrekcyj państwowych i prywatnych seminarjów nauczycielskich męskich i żeńskich, państwowych Kursów nauczycielskich, Rady szkolnej miejskiej we Lwowie i Rad szkolnych powiatowych w sprawie świadectw zdrowia i fizycznego uzdolnienia do zawodu nauczycielskiego.

Śladem okólnika z dnia 30 czerwca 1922 l. 4368/I S (D. U Nr. 10) Kuratorjum O. S. L. przypomina, że świadectwa zdrowia i fizycznego uzdolnienia do zawodu nauczycielskiego dla kandydatów (tek) wstępujących do seminarjum nauczycielskiego mogą wystawiać tylko lekarze powiatowi (fizycy), w mieście Lwowie fizykat miejski, na przepisanych formularzach. Inne zaświadczenia nie będą miarodajne. W seminarjach, w których są lekarze (lekarki) szkolni mianowani przez władze szkolne świadectwa te mogą oni wydawać.

We Lwowie dnia 9 lutego 1923.

Kurator:
Sobiński.

L. 2450/S.

Rozporządzenie

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie uregulowania stosunku funkcjonarjuszów podległych Ministerstwu do służby wojskowej.

Zdarzył się wypadek, że popisowy, uchylający się od służby wojskowej i poszukiwany przez Policję Państwową, został przyjęty jako woźny do jednego z Sądów Pokoju. Wobec tego, że podobne wypadki mogły mieć miejsce i w innych urzędach, zarządzam, by wszystkie podległe mi władze i urzędy zbadały, czy wszyscy funkcjonarjusze, w tych urzędach zatrudnieni, uregulowali swój stosunek do służby wojskowej i czy mają na to odpowiednie dowody.

O ileby badania dały wynik ujemny, winny dotyczące władze i urzędy zawiadomić o tem bezzwłocznie Ministerstwo drogą służbową.

Warszawa dnia 22 listopada 1922.

Minister W. R. i O. P.
Dr. Kumaniecki.

Regulamin

udzielania stypendjów młodzieży kształcącej się w państwowych seminarjach nauczycielskich.

(Rozporządzenie Kierownika Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 2 stycznia 1923 r. l. 162.I).

1. Na początku każdego półrocza Dyrekcja seminarjum informuje uczniów o wakujących stypendjach, udziela potrzebnych wyjaśnień i wyznacza termin składania podań.

2. Pragnący otrzymać stypendjum wnosi podanie do Dyrekcji seminarjum. Do podania mają być dołączone:

a) świadectwo niezamożności, wydane przez władze samorządowe albo proboszcza z dokładnemi danemi co do zawodu rodziców, ich stanu majątkowego, wartości posiadanej nieruchomości, obszaru i t. p., liczby i wieku rodzeństwa;

b) deklaracja rodziców lub prawnych opiekunów ucznia treści następującej:

Ja ojciec (opiekun prawny) . . . .
ucznia (uczenicy) . . . . kursu . . .
państwowego seminarjum nauczycielskiego . . . . .
. . . . w . . . . . .
zobowiązuję się zwrócić Skarbowi Państwa Polskiego całą kwotę,

pobraną przez mego syna (córkę) tytułem stypendjum, jeżeli mój syn (córka) . . . . . bez ważnego powodu a z własnej winy, czego ocenę pozostawiam władzom szkolnym, seminarjum nie ukończy lub po ukończeniu seminarjum nie spełni służby w publicznych szkołach powszechnych Państwa Polskiego w miejscowości, wyznaczonej mu (jej) przez władze szkolne i w ciągu tylu lat, w ciągu ilu lat pobierać będzie stypendjum, nie mniej jednak niż w ciągu lat dwóch.

Tożsamość podpisu na deklaracji winna być potwierdzona przez notarjusza, względnie urząd gminny lub policyjny.

3. Uczniowie, mający raz przyznane stypendja winni corocznie ponawiać swe podania z załączeniem ponownych świadectw ubóstwa (bez deklaracji rodziców).

4. Normy stypendjów i półstypendjów oraz ich liczbę dla każdego seminarjum oznacza Kuratorjum w ramach przekazanego przez Ministerstwo budżetu. Stypendja całkowite winny być obliczone na podstawie rzeczywistych kosztów utrzymania ucznia zamieszkującego w internacie, wysokość półstypendjum ma być równa połowie wysokości stypendjum całkowitego.

Dla seminarjów, przy których niema internatów, Kuratorjum ustanawia normę w wysokości przypuszczalnych kosztów utrzymania jednego ucznia.

5. Przyznawanie stypendjów odbywa się z reguły w październiku i w lutym.

6. Przy uchwalaniu stypendjów Rada Pedagogiczna winna brać pod uwagę:

a) stan zamożności rodziców ucznia,

b) stosunki rodzinne,

c) postępy i zachowanie się ucznia.

Stypendja należy przyznawać uczniom, nie mającym ocen niedostatecznych; tylko w razach wyjątkowych przy ocenie niedostatecznej z jednego lub dwóch przedmiotów Rada Pedagogiczna może uczniowi przyznać stypendjum.

Przy równych warunkach pierwszeństwo mają dzieci nauczycieli, młodzież zamiejscowa, wreszcie młodzież, która w roku poprzednim pobierała stypendjum w seminarjum lub preparandzie.

Uczniom kursu wstępnego stypendja mogą być udzielane tylko w drodze wyjątku.

7. Stypendja przyznaje Rada Pedagogiczna seminarjum na wniosek dyrektora po wysłuchaniu opinji opiekuna klasy. W poszczególnych wypadkach Kuratorjum na wniosek Rady Pedagogicznej może przyznawać stypendja wyższe od norm przepisanych. W poszczególnych wypadkach Kuratorjum może również przyznawać uczniom zapomogi jednorazowe do wysokości 3-miesięcznego stypendjum, nie żądając zobowiązania do odsłużenia zapomogi.

8. Najpóźniej w 7 dni po posiedzeniu Rady Pedagogicznej Dyrekcja przedkłada Kuratorjum do zatwierdzenia w dwóch egzemplarzach kompletną listę podań o stypendja ze szczegółowem wskazaniem stanu zamożności rodziców, postępów ucznia i motywów decyzji Rady Pedagogicznej.

9. Stypendja przyznane w październiku i w grudniu, są płatne przez 10 miesięcy od września do czerwca włącznie; stypendja przyznane w lutym są płatne od stycznia do czerwca włącznie. W razie wyjątkowej niezamożności ucznia stypendjum, przyznane w lutym, może być płatne wstecz od września na zasadzie zezwolenia Kuratorjum. Stypendja wypłaca Dyrekcja seminarjum z reguły w ratach miesięcznych z góry, Kuratorjum jednak może zarządzić, aby stypendja przyznane uczniom, mieszkającym w internatach, były wypłacane z góry za trzy miesiące.

10. Jeżeli Kuratorjum nie zatwierdzi przyznanego przez Radę Pedagogiczną stypendjum, Dyrekcja winna natychmiast po otrzymaniu zlecenia Kuratorjum wstrzymać wypłatę następnych rat. Kwoty, wypłacone w międzyczasie zwrotowi nie podlegają.

11. W razie złych postępów w nauce lub złego zachowania się stypendysty Dyrekcja seminarjum na podstawie uchwały Rady Pedagogicznej może zagrozić uczniowi odebraniem stypendjum i zawiadomić o tem opiekę domową ucznia. Przy braku poprawy mimo ostrzeżenia może Rada Pedagogiczna pozbawić ucznia stypendjum, o czem Dyrekcja zawiadamia Kuratorjum. W wyjątkowych wypadkach Rada Pedagogiczna może pozbawić ucznia stypendjum bez poprzedniego ostrzeżenia.

12. O przyznaniu stypendjum i jego wysokości Dyrekcja zawiadamia rodziców (opiekunów) ucznia.

13. Stypendjum może być wypłacane: prawnym opiekunom ucznia, zarządowi internatu, w którym uczeń mieszka, lub samemu uczniowi.

Przy każdorazowej wypłacie stypendjum Dyrekcja żąda pokwitowania z odbioru z dokładnym podpisem prawnego opiekuna, samego ucznia lub ucznia i przedstawiciela zarządu internatu, o ile uczeń mieszka w internacie

14. Na świadectwach dojrzałości, wydawanych uczniom którzy pobierali stypendja co najmniej przez 10 miesięcy, ma być zaznaczone:

a) jaką kwotę pobrał uczeń tytułem stypendjum,

b) do ilu lat pracy w publicznej szkole powszechnej jest z tego powodu zobowiązany.

Uczniowie, którzy pobierali stypendja krócej niż przez 10 miesięcy, do służby w szkołach publicznych z tego tytułu nie są zobowiązani.

15. Dyrekcja winna przesyłać Kuratorjum po zakończeniu roku szkolnego wykaz maturzystów-stypendystów z podaniem liczby lat pracy, do której każdy z nich jest zobowiązany.

16. Stypendysta, który wystąpił ze szkoły, lub który po ukończeniu nie pełnił wymaganej służby, winien zwrócić Kasie Skarbowej pobrane sty-

pendjum a kwit okazać Dyrekcji seminarjum. W wyjątkowych razach spłata może być odroczona lub umorzona na zasadzie decyzji Kuratorjum na wniosek Rady Pedagogicznej.

17. Dyrekcja winna dbać o to, aby zobowiązania stypendystów były przez nich spełniane. W tym celu Dyrekcja prowadzi w księdze stypendjów szczegółowy wykaz stypendystów, którzy ukończyli seminarjum i tu notuje wszelkie posiadane wiadomości o ich pracy w szkolnictwie. Po otrzymaniu wiadomości o niespełnianiu zobowiązania przez któregokolwiek ze stypendystów, Dyrekcja wzywa go do zwrócenia pobranych kwot. O ile wezwanie nie odniosło skutku, Dyrekcja zawiadamia o tem Kuratorjum.

Kierownik Ministerstwa:
J. Mikułowski-Pomorski.

Rozporządzenie

Ministerstwa Skarbu z dnia 5 lutego 1923 l. 255|23 w sprawie zapomóg na wpisy szkolne dla dzieci funkcjonarjuszów państwowych w drugiem półroczu roku szkolnego 1922|23.

Rada Ministrów powzięła na posiedzeniu odbytem w dniu 1 lutego 1923 r. następującą uchwałę:

1. W drugiem półroczu roku szkolnego 1922/23 Skarb Państwa ponosić ma w całości opłatę wpisowego za uczęszczające do prywatnych szkół średnich ogólnokształcących lub zawodowych z powodu braku wolnych miejsc w szkołach państwowych, dzieci niezamożnych państwowych pracowników, oficerów w służbie czynnej, zawodowych szeregowych oraz chorążych (równorzędnych).

2. Zapomoga na opłatę wpisowego nie przysługuje tym państwowym kontraktowym pracownikom, których wynagrodzenie umowne jest wyższe od pełnego uposażenia miesięcznego urzędnika lub funkcjonarjusza spełniającego analogiczne czynności, pracownikom sezonowym oraz czasowym, których wynagrodzenie określone jest dziennie, oraz tym wszystkim pracownikom kontraktowym, którzy zgodnie z umową nie są obowiązani do pracy przez pełną ilość godzin urzędowych.

3. Zapomoga wymieniona nie przysługuje również tym oficerom rezerwy, których zwolnienie z czynnej służby w najbliższym czasie jest postanowione.

Podając powyższą uchwałę do wiadomości, Ministerstwo Skarbu uprasza o wydanie stosownych zarządzeń, przyczem się zaznacza, że postanowienia tut. okólnika z dnia 23 września 1922 r. l. 2380/D P. Wydz. Adm. pozostają w mocy, z tem, że funkcjonarjusze ubiegający się o przyznanie zapomóg na wpisy szkolne winni w razie wątpliwości wykazać, że dzieci ich nie

zostały przyjęte do najbliższej państwowej szkoły średniej ogólnokształcącej względnie zawodowej, z powodu braku miejsca.

Ministerstwo Skarbu wyjaśnia w końcu, że na zasadzie uchwały Rady Ministrów z dnia 1 lutego 1923 r. i poprzednich uchwał Rady Ministrów dotyczących tej samej kwestji, za jedno dziecko Skarb Państwa opłaca albo wpisowe do szkoły średniej ogólnokształcącej, albo też wpisowe do szkoły średniej zawodowej, ale nie łącznie oba wpisowe, oraz że wykluczeni od prawa poboru odnośnych zapomóg na pokrycie wpisu do szkoły średniej obu typów są ci funkcjonarjusze państwowi, których dzieci uczęszczają do państwowej szkoły średniej jakiegokolwiek typu.

Wydatek z tytułu przyznanej zapomogi asygnować należy z zarachowaniem na § 2 poz. 1 b odnośnych części i działów (rozdziałów) budżetu. O ileby kredyt otwarty na okres prowizorjum budżetowego od 1 stycznia do 31 marca 1923 r. okazał się niewystarczający, należy w konkretnym wypadku zwrócić się do Ministerstwa Skarbu o spowodowanie powiększenia kredytu.

Za Ministra Skarbu:
Zaczek
Dyrektor Departamentu.

Rozporządzenie

Ministra Skarbu z dnia 22 grudnia 1922 r. w przedmiocie opłat stemplowych od poświadczeń odbioru, zamieszczanych na asygnacjach władz i urzędów państwowych.

(Ogłoszone w Dz. U. Rzpl. Pol. z 11 stycznia 1923 Nr. 3 poz. 15).

Na mocy art. 20 ustawy z dnia 28 października 1921 r. o opłatach stemplowych od rachunków i poświadczeń odbioru sum pieniężnych lub innych przedmiotów wartościowych (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 676) oraz art. 33 dekretu Nr. 445 Prezesa Tymczasowej Komisji Rządzącej Litwy Środkowej z dnia 27 grudnia 1921 r. w przedmiocie podatku stemplowego (Dz. Urz. T. K. R. z roku 1922 Nr. 1) zarządza się co następuje:

§ 1. Opłaty, przypadające od poświadczeń odbioru (pokwitowań), umieszczanych na asygnacjach władz i urzędów państwowych, potrącać się będzie z sumy asygnowanej należytości.

§ 2. Potrącenia dokonywują asygnujące władze i urzędy państwowe.

W tym celu należy, o ile w danym przypadku nie mają zastosowania uwolnienia, przewidziane w art. 14 ustawy z dnia 28 października 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 676), względnie art. 2 dekretu Nr. 445 z dnia 27 grudnia 1921 r. (Dz. U. T. K. R. Litwy Śr. r. 1922 Nr. 1) ustalić przed wystawieniem asygnacji kwotę opłaty, przypadającej od poświadczenia (po-

kwitowania), potrącić ją z sumy asygnowanej należytości, wyszczególnić dokonane potrącenie w treści asygnacji i zaznaczyć zarazem, że potrącona kwota ma być zarachowana na dochód Ministerstwa Skarbu, dział 6 § 5 poz. „Opłaty stemplowe od rachunków i poświadczeń odbioru“ preliminarza budżetowego. W talonie asygnacji ma być podana suma, przypadająca do wypłaty po dokonaniu potrącenia. Do asygnacji należy dołączyć deklarację na potrącenie, wypełnioną w sposób, określony w obowiązujących przepisach rachunkowo kasowych.

Kasa skarbowa wydaje na żądanie płatnika kwit kasowy na potrąconą sumę.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze uzyskuje moc obowiązującą z dniem ogłoszenia i obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej z wyjątkiem województw: poznańskiego, pomorskiego i śląskiego.

Minister Skarbu:
Jastrzębski.

L. 475/III

Okólnik

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego w sprawie preliminarzy szkół zawodowych dokształcających.

W związku z tutejszemi okólnikami z dnia 8 listopada 1922 l. 5457/III z dnia 29 grudnia 1922 l. 6351/III i z dnia 4 stycznia 1923 l. 6494/III z r. 1922 (Dz. Urz. Nr. 1 z 1923 r.) w sprawie wynagrodzenia nauczycieli szkół zawodowych dokształcających, Kuratorjum O. S. L. celem ujednostajnienia sposobu sporządzania preliminarzy szkolnych, jakoteż list płatniczych na pobór wynagrodzenia wydaje następujące pouczenie:

Sporządzić się mające w bieżącym roku kalendarzowym preliminarze wydatków, połączonych z utrzymaniem szkół zawodowych dokształcających, winny obejmować jak dotychczas: a) wydatki osobowe, b) wydatki rzeczowe.

Wydatki osobowe stanowią: 1. wynagrodzenie za godziny nauki, 2. wynagrodzenie za kierownictwo, 3. wynagrodzenie za sekretarstwo, 4. wynagrodzenie za wychowawstwo, 5. wynagrodzenie za egzorty.

Wydatki rzeczowe dzielą się na: 1. wydatki na pomoce naukowe, 2. wydatki administracyjne, przeznaczone na pokrycie zapotrzebowania Kierownictw szkół, jakoteż gron nauczycielskich, mianowicie na potrzeby kancelaryjne i przybory do pisania, druki, porto, prenumeratę czasopism, księgi kasowe, katalogi i tp.

Wysokość i potrzeba obu pozycyj wydatków rzeczowych muszą być w preliminarzu szczegółowo uzasadnione.

Przy tej sposobności zauważa się, że wydatki na przybory naukowe, podręczniki, świadectwa i na wszelkie druki, przeznaczone do użytku uczniów,

winni pokrywać sami uczniowie, a wydatek na listy płatnicze mają opłacać interesowani nauczyciele.

Nabywanie powyższych przedmiotów użytkowych w większych ilościach jest najkonieczniejsze, a zatem celem umożliwienia wychowankom nabywania tych przedmiotów po cenach najprzystępniejszych byłoby wskazane zainicjowanie założenia w każdej szkole odpowiedniej współdzielni uczniowskiej.

Druki list płatniczych na wynagrodzenie za godziny nadliczbowe i naucz. kontrakt. (1 skł. 51 okładka) można nabywać po cenie nakładu w Książnicy Polskiej Towarzystwa Nauczycieli szkół wyższych we Lwowie, ul. Czarnieckiego l. 12, gdzie są również na składzie inne druki szkolne.

Wydatki, połączone z pomieszczeniem, opałem, oświetleniem i obsługą szkoły, tudzież z uzupełnieniem i naprawą wewnętrznego urządzenia i inwentarza szkolnego winny być Zarządom gminnym wykazane osobno, celem uzyskania pokrycia tych wydatków z funduszów gminnych na podstawie dawniejszych, a dotychczas jeszcze będących w mocy zobowiązań gmin.

Wymienione wyżej pod 1 — 5 wynagrodzenie za jedną godzinę nauki, względnie czynności urzędowej, równa się stosownie do postanowień § 19 rozporządzenia wykonawczego z dnia 20 grudnia 1920 Dz. ust. R. P. Nr. 3 z roku 1921, poz. 12 (vide Dziennik urzędowy Kuratorjum O. S. L. Nr. 1 z roku 1921) ilorazowi, wynikającemu z podzielenia uposażenia służbowego, jakieby dany nauczyciel, będący w zasadzie nauczycielem kotraktowym, pobierał w myśl postanowień ustawy z dnia 13 lipca 1920 Dz. ust. R. P. Nr. 65, poz. 435, gdyby był nauczycielem etatowym szkoły zawodowej, wraz z wszystkiemi przyznanemi każdorazowo przez Radę Ministrów nadzwyczajnemi dodatkami procentowemi — przez:

1. cyfrę 28 dla grupy I. przedmiotów (kaligrafja, ćwiczenia praktyczne, pisanie na maszynie, praca ręczna i praca w warstatach, rysunek odręczny elementarny w klasie przygotowawczej, rzeźba elementarna, gimnastyka, śpiew, muzyka);

2. cyfrę 24 dla grupy II przedmiotów (religja, historja, geografja ogólna i handlowo-przemysłowa, higjena ogólna i zawodowa, pierwsza pomoc);

3. cyfrę 22 dla grupy III przedmiotów (języki, stylistyka, korespondencja przemysłowa, wiadomości zawodowe, wiadomości z ustawy przemysłowej, zarys ustroju i ustawodawstwa państwowego, rachunki przemysłowe w klasie I, rachunki i zasady kalkulacji w klasie II, książkowanie i nauka o wekslach, kalkulacja zawodowa, fizyka, chemja, przyroda, urządzenie, prowadzenie i zajęcie w pracowni fizycznej, chemicznej lub przyrodniczej, stenografja, rysunki geometryczne, rzutowe, zawodowe techniczne, techniczne elementarne (geometrja wykreślna, szkicowanie objektów maszynowych i budowlanych z natury), rysunek zawodowy (artystyczny), rzeźba zawodowa (artystyczna).

O ileby funkcje kierownika lub nauczyciela szkoły dokształcającej pełnił nauczyciel kierujący szkoły powszechnej, przy obliczaniu w mowie

będącego wynagrodzenia nie można brać w rachubę jego remuneracji za kierownictwo szkołą powszechną wraz z dodatkami procentowemi, a natomiast należy uwzględniać w myśl postanowień art. 1 powołanej ustawy uposażeniowej z dnia 13 lipca 1920 ewentualny dodatek za egzamin wydziałowy. Tak samo winien być przy obliczaniu pominięty ekwiwalent za opał i pole. Iloraz ten pomnożony przez ilość godzin tygodniowej pracy danego nauczyciela daje wysokość jego miesięcznego wynagrodzenia.

Celem umożliwienia Zarządom gminnym wstawiania do budżetów gminnych kredytu, przypadającego na gminy na pokrycie wynagrodzenia nauczycieli szkół dokształcających zaleca się, z uwagi na możność dalszego wzrostu drożyzny, przyjąć pewną średnią kwotę, mniej więcej 50.000 Mk., która pomnożona przez ilość godzin tygodniowej nauki, względnie pracy w danej szkole dokształcającej, da sumę miesięcznego wynagrodzenia całego grona nauczycielskiego. Iloczyn ten, pomnożony przez ilość miesięcy w roku, daje sumę rocznego wynagrodzenia, a 1/3 część tej kwoty będzie stanowiła prestację gminy na wydatki osobowe.

Przez dodanie do tej kwoty 1/3 części preliminowanego wydatku rzeczowego otrzymuje się całkowitą prestację gminy na szkołę dokształcającą w roku 1923.

Stosując się do wyżej podanych wskazówek, Wydziały szkolne winny sporządzić bezzwłocznie preliminarze na bieżący rok kalendarzowy, a to dla każdej szkoły dokształcającej oddzielnie i przedłożyć je Zarządom gminnym by umożliwić w ten sposób gminom zebranie potrzebnych funduszów. W przeciwnym razie Wydziały będą musiały przypisać sobie wyłącznie wszelką zwłokę w uzyskaniu prestacji gminnej.

Odpisy przesłanych Zarządom gminnym preliminarzy należy przedłożyć równocześnie Kuratorjum O. S. L.

Wynagrodzenie nauczycieli szkół dokształcających będzie płatne, począwszy od dnia 1 stycznia 1923, za listami płatniczemi w ratach miesięcznych z dołu. Kierownictwa szkół winny sporządzać w tym celu listy płatnicze w trzech równobrzmiących egzemplarzach.

Wszystkie trzy egzemlarze sporządzonej listy płatniczej Kierownictwa szkół mają przesyłać Wydziałom szkolnym, które po sprawdzeniu tych list i potwierdzeniu na pierwszej stronie, obowiązane są przedkładać je następnie Kuratorjum O. S. L. najpóźniej do 10 każdego miesiąca.

Dalsze zarządzenia co do wysokości i sposobu użycia przyznać się mającego kredytu na wydatki rzeczowe będą wydane we właściwym czasie, po przyznaniu przez Ministerstwo W. R. i O. P. potrzebnych na ten cel funduszów.

We Lwowie dnia 26 stycznia 1923.

Kurator:
Sobiński.

Wiadomości osobiste.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zamianowało:

Stefana Manasterskiego nauczycielem etatowym przedmiotów technicznych w szkole przemysłu drzewnego w Zakopanem;

Jana Podsadnego etatowym nauczycielem rysunków w szkole tkackiej w Glinianach;

ks. Jana Samborskiego nauczycielem religji rzymsko-katol. w gimnazjum w Jaworowie;

Oskara Czaputę etatowym nauczycielem teorji zawodowej w b. krajowej szkole sukienniczej w Rakszawie;

Gustawa Malinowskiego lekarzem etatowym państwowej średniej szkoły rolniczej w Czernichowie;

Józefa Kowalskiego etatowym nauczycielem przedmiotów przyrodniczych w państwowej szkole rolniczej w Czernichowie.

Przeniosło: Jana Bodnara, nauczyciela seminarjum nauczycielskiego w Tarnopolu, do gimnazjum z ruskim językiem wykładowym w Przemyślu

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego zamianowało:

Bronisława Porczaka instruktorem grupy „B“ z niższą kwalifikacją przy szkole przemysłowej we Lwowie;

Wincentego Rogowskiego instruktorem grupy „B“ z niższą kwalifikacją przy b. krajowej szkole rzemiosł w Drohowyżu;

Stanisława Sekułę instruktorem grupy „A“ z pełną kwalifikacją przy b. krajowej szkole kołodziejsko-kowalskiej w Kamionce str.

Kierownikami szkół powszechnych:

4-klasowych: Ignacego Szczęsnego w Chlebiczynie leśnym, Stanisława Nowaka w Kamieniu.

2-klasowych: Bronisława Rufera w Czerniowie nowym, Zenona Dudzińskiego w Szmańkowcach, Bartłomieja Siwaka w Romaszówce, Stefana Koliweszkę w Dżurynie.

Michla Teichmana nauczycielem religiji izraelickiej 6-klasowej szkoły powszechnej żeńskiej w Skolem.

Marję Kopkową nauczycielką 1-klasowej szkoły w Podgaci.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego ustanowiło na zasadzie § 8 pragmatyki służbowej Ignacego Micickiego nauczycielem seminarjum nauczycielskiego żeńskiego w Przemyślu.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego przeniosło w stan spoczynku nauczycieli (lki):

Marję Kniaziową w Hulczu, Helenę Kowalewską w Buczaczu, Piotra Korolczuka w Krechowicach, Wandę Wacową w Księżym Moście.

Zmarli:

Marcin Posochowski nauczyciel kierujący 2-klasowej szkoły w Kociubińcach, powiatu husiatyńskiego, zmarł dnia 12 grudnia 1922 w 61 roku życia a w 41 roku służby;

Teodor Reszetyło nauczyciel w Koniuchowie, powiatu stryjskiego, zmarł dnia 30 listopada 1922 w 40 roku życia, a 20 roku służby;

Jadwiga Gorczycówna nauczycielka w Samborze, zmarła dnia 8 lutego 1923 w 24 roku życia a w 5 roku służby.

Organizacja szkół.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego nadało prawo publiczności:

reskryptem z dnia 20 grudnia 1922 Nr. 26493/I prywatnej 3-klasowej szkole ewangelickiej w Stryju za rok szkolny 1921/22 z ograniczeniem do zwyczajnych uczniów zakładu:

reskryptem z dnia 25 stycznia 1923 L. 627/II klasom I—IV prywatnego gimnazjum ruskiego w Złoczowie utrzymywanego przez miejscowe Koło ukraińskiego Towarzystwa pedagogicznego na rok szkolny 1922/23 z ograniczeniem do zwyczajnych uczniów zakładu, uczęszczających na codzienną naukę;

reskryptem z dnia 26 stycznia 1923 L. 626/II klasom I—VI prywatnego gimnazjum ruskiego w Rohatynie, utrzymywanego przez miejscowe Koło ukraińskiego Towarzystwa pedagogicznego, na rok szkolny 1922/23 z ograniczeniem do zwyczajnych uczniów i uczenic zakładu, uczęszczających na codzienną naukę;

reskryptem z dnia 9 stycznia 1923 L. 16028/II X i XI kursowi dokształcającemu dla uczniów-żołnierzy we Lwowie na rok szkolny 1922/23 oraz prawo odbywania egzaminów dojrzałości i wydawania świadectw dojrzałości mających ważność świadectw szkół państwowych.

reskryptem z dnia 6 lutego 1923 Nr. 1511/I prywatnej szkole powszechnej we Lwowie, utrzymywanej przez M. Goldfarbową, na rok szkolny 1922/23 z ograniczeniem do uczniów i uczenic własnego zakładu;

reskryptem z 6 lutego 1923 L. 1512/I klasom I—VII prywatnej szkoły powszechnej S. S. Notre Dame we Lwowie na rok szkolny 1922/23 z ograniczeniem do uczenic własnego zakładu.

Książki do nauki i bibljotek.

Kuratorjum O. S. L. zaleca kupno książki p. t. „Cenar. Gimnastyka szkolna i gry“ jako podręcznika do użytku w seminarjach i dla nauczycieli.

Książkę tę wydano nakładem Księgarni Naukowej we Lwowie ul. Zimorowicza l. 17.

Akc. Spółka Kartograficzna „Atlas“ we Lwowie (Łyczakowska 5) opracowuje mapy ścienne i atlasy dla każdego Województwa z osobna.

Dotychczas wyszły Romera-Szumańskiego Mapa Województwa Łódzkiego i Romera Jurczyńskiego Atlas kraj. Województwa Łódzkiego.

Kuratorjum poleca kupno wydawnictw tej firmy dla szkół i zakładów

Nakładem Wydawnictwa Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Lwowie wyszły nowe wydawnictwa Chłędowskiego „Siena“ i Kleinera „Juljusz Słowacki“.

Książki te poleca Kuratorjum na zakupno do bibljotek szkolnych.

Książnica Polska Towarzystwa Nauczycieli Szkół Wyższych w Warszawie, Nowy Świat 59, wydaje czasopismo „Przegląd kartograficzny“ pod redakcją profesora E. Romera.

Wydawnictwo to, poruszające na swych łamach najaktualniejsze zagadnienia kartograficzne, poleca Kuratorjum do zaprenumerowania do bibljotek szkolnych.

Stowarzyszenie radjo-techników polskich przystąpiło z dniem 1 stycznia 1923 do wydawania swego organu p. t. „Przegląd radjo-techniczny.

Na prośbę Komitetu redakcyjnego Kuratorjum O. S. L. zwraca uwagę interesowanych na to wydawnictwo, które wychodzić będzie łącznie z „Przeglądem Elektrotechnicznym“ 1 i 15 każdego miesiąca.

Cena zeszytu 1.000 Mk, adres Redakcji: Warszawa Politechnika (Koszykowa 75).

Konkursy.

L. 341/pr. Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego ogłasza konkurs w celu obsadzenia:

1. stanowiska wizytatora okręgowego szkół przy Wydziale Szkolnictwa zawodowego, z obowiązkiem organizowania i nadzorowania szkół zawodowych dokształcających.

2) dwóch stanowisk dyrektorów szkół zawodowych dokształcających, a mianowicie jednego stanowiska z siedzibą w Krakowie, a drugiego z siedzibą we Lwowie. Obowiązkiem tych dyrektorów będzie pełnić funkcje lokalnych wizytatorów szkół dokształcających w swych siedzibach urzędowych według regulaminu przepisanego przez Ministerstwo W. R. i O. P.

Od kandydatów wymaga się zawodowych kwalifikacyj inżynierskich udowodnionych świadectwami ukończonych studjów na Wydziale budowy maszyn, lub na Wydziale inżynierji Politechniki, tudzież praktyki zawodowej i bezwarunkowo znajomości szkolnictwa zawodowego oraz doświadczenia pedagogicznego.

Wystosowane do Ministerstwa W. R. i O. P. i należycie udokumentowane i ostemplowane podania z dołączeniem krótkiego opisu życia kandydata oraz wskazaniem osób, mogących udzielić referencyj, należy wnosić do Kuratorjum O. S. L. najpóźniej w terminie, który upłynie w cztery tygodnie po ogłoszeniu tego konkursu w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

We Lwowie, dnia 8 lutego 1923.

L. 953/II. Kuratorjum O. S. L. ogłasza niniejszem konkurs na posadę nauczyciela języka polskiego w gimnazjum IV. im. Jana Długosza we Lwowie. Kandydaci winni wykazać się kwalifikacją na nauczyciela szkół średnich.

Podania udokumentowane należy wnosić drogą służbową do Kuratorjum O. S. L. w terminie do 1 maja 1923 r.

We Lwowie, dnia 6 lutego 1923.

L. 9017/I S. Kuratorjum O. S. L. ogłasza konkurs 1) na dwie posady nauczycieli szkoły ćwiczeń z polskim językiem wykładowym w państwowem seminarjum nauczycielskiem męskiem w Samborze. Kandydaci winni wykazać się egzaminem kwalifikacyjnym dla szkół wydziałowych.

2. Na posadę nauczyciela gimnastyki w państwowem seminarjum nauczycielskiem męskiem w Rudniku n./S. Kandydaci winni wykazać się kwalifikacją do nauczania gimnastyki w szkołach średnich i seminarjach nauczycielskich lub ukończeniem Kursu wychowania fizycznego, a pierwszeństwo będą mieli ci kandydaci, którzy wykażą się także kwalifikacją do nauczania w szkołach wydziałowych.

3. Na posadę nauczyciela przedmiotów pedagogicznych w państwowem seminarjum nauczycielskiem męskiem w Rudniku n./S. — Wymagany egzamin do szkół średnich w zakresie powyższych przedmiotów lub ukończony 2-letni Instytut Pedagogiczny w Warszawie.

Podania udokumentowane i zaopatrzone w tabelę kwalifikacyjną należy wnosić w drodze służbowej do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przez Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego w terminie, który będzie oznaczony w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

We Lwowie, dnia 31 stycznia 1923.

Konkursy na posady nauczycielskie w szkołach powszechnych:

W powiecie Brody:

Posady nauczycieli kierujących 2-klasowych szkół polskich a) w Bołdurach b) Ponikowicy. Mieszkania służbowego w budynku szkolnym niema.

W powiecie Brzozów:

Posada nauczyciela religji rzymsko-katol. w 7-klasowej szkole w Dynowie z obowiązkiem nauczania tego przedmiotu w 2-klasowej szkole w Przedmieściu dynowskiem.

W powiecie Jarosław:

1. Posada nauczycielki w 4-klasowej szkole im. Staszica w Jarosławiu na przedmieściu Dolnoleżajskiem. Wymagany jest egzamin kwalifikacyjny z uzdolnieniem do udzielania nauki języka ruskiego.

2. Posada nauczyciela kierującego 2-klasowej szkoły w Tuczempach z językiem wykładowym polskim. Od kandydatów wymaga się uzdolnienia do prowadzenia nauki szczotkarstwa.

3. Posada nauczyciela 1-klasowej szkoły z klasą nadetatową w Laszkach „na Bawołach“. W tej szkole jest język wykładowy polski.

W powiecie Kosów:

1. Posada nauczyciela (lki) kierującego (cej) 2-klasowej szkoły w Dołhopolu. Budynek szkolny stary, zniszczony.

2. Posady nauczycieli (lek) samoistnych 1-klasowych szkół w Fereskuli, Hryniawie, Krzyworówni, Perechrestnych, Słobódce, Uścierykach. W Fereskuli, Perechrestnych, Słobódce jest budynek szkolny i mieszkanie służbowe w dobrym stanie; w Hryniawie odbudowa budynku szkolnego w toku, w Krzyworówni i Uścierykach brak mieszkania służbowego.

We wszystkich wymienionych szkołach jest język wykładowy ruski.

W powiecie Lwowskim:

Posady stałych katechetów obrządku łacińskiego: 1. W szkole 7-kl. w Zamarstynowie pod Lwowem; 2. W szkole 7-kl. w Zniesieniu pod Lwowem z obowiązkiem udzielania nauki religji w Krzywczycach; 3. W szkole 1-kl. z planem naucz. 4-kl. w Sygniówce z obowiązkiem udzielania nauki religji w Zimnowódce i Konopnicy; 4. W szkole 4-kl. powszechnej w Sokolnikach.

W powiecie Przemyślany:

Posady nauczycieli kierujących 2-klasowych szkół w Borszowie, Lipowcach, Podhajczykach, Kimirzu, Wyżnianach, i 3-klasowej szkoły w Chlebowicach świrskich. W Lipowcach, Borszowie, Podhajczykach jest język wykładowy ruski, w innych polski.

W powiecie Stanisławów:

Posada nauczyciela kierującego 7-klasowej szkoły męskiej w Haliczu. Mieszkanie służbowe zapewnione.

W powiecie Turka:

Posada nauczyciela religji mojżeszowej w 7-klasowej szkole męskiej i żeńskiej w Turce.

Termin wnoszenia podań o wszystkie powyższe posady upływa dnia 30 kwietnia br.

Kursa nauczycielskie w Państwowym Instytucie w Warszawie.

L. 1424/I S. W Państwowym Instytucie Nauczycielskim w Warszawie otwarte zostaną w r. 1923/24 cztery następujące wydziały: a) polonistyczny, b) historyczny, c) matematyczny, d) przyrodniczy.

Charakter Państwowego Instytutu Nauczycielskiego określony został w okólniku Minist. W. R. i O. P. z dnia 23 sierpnia 1921 24318/I. Uczelnia ta ma na celu przygotowanie pedagogicznych i pedagogiczno-administracyjnych pracowników w dziedzinie szkolnictwa powszechnego i powinna być odróżniana od Państwowego Instytutu Pedagogicznego, przeznaczonego przedewszystkiem dla nauczycielstwa szkół średnich.

Do Instytutu mogą być przyjmowani tylko nauczyciele czynni, z pełnemi kwalifikacjami, z 3-letnią przynajmniej praktyką w szkolnictwie, z czego przynajmniej rok jeden w instytucjach szkolnictwa powszechnego i którzy wykazali w swej pracy nauczycielskiej wybitne uzdolnienie i zamiłowanie zawodowe. Od kandydatów wymaga się nadto przedstawienia świadectwa z ukończenia Wyższego Kursu Nauczycielskiego, złożenia egzaminu wydziałowego lub ukończenia z maturą szkoły średniej ogólnokształcącej, względnie równorzędnego zakładu naukowego.

Celem zbadania kwalifikacyj osobistych oraz uzdolnienia do pracy w Instytucie, zamierzona jest organizacja kollokwjów wstępnych dla wszystkich kandydatów, zgłoszonych na Instytut Nauczycielski, w czasie od 23 czerwca do 1 lipca 1923 włącznie. Kandydaci, którzy nie przystąpią do kollokwjów, poddani będą z początkiem roku szkolnego 1923/24 egzaminowi wstępnemu z odnośnej grupy przedmiotów w zakresie przewidzianym punktem 4 okólnika z dn. 23 sierpnia 1921 l. 24318/I.

Termin nadsyłania do Kuratorjum O. S. L. podań o przyjęcie do Instytutu i o udzielenie urlopu płatnego w celu odbycia studjów upływa z dniem 31 marca 1923. Liczba miejsc w Instytucie jest ograniczona.

Do podań winien być dołączony 1. odpis arkusza nauczycielskiego (tabeli kwalifikacyjnej), w którym należy podać szczegółowo umotywowaną opinję, z uwzględnieniem wartości umysłowej i moralnej, wypełniania obowiązków naucz. i działalności obywatelskiej kandydata (tki) oraz z uwzględnieniem wyższych wymagań, jakie stawiane są ubiegającym się o przyjęcie do Instytutu, 2. wypełniona przez kandydata deklaracja według załączonego osobnego wzoru, 3. świadectwo zdrowia, 4. świadectwa szkolne i patenty nauczycielskie w oryginale. Oprócz nauczycieli szkół powszechnych szanse ubiegania się o przyjęcie na Instytut mają nauczyciele szkół ćwiczeń a wyjątkowo także niekwalifikowani nauczyciele seminarjów nauczycielskich.

DEKLARACJA.

Prosząc o przyjęcie na Państwowy Instytut Nauczycielski w Warszawie niniejszem zobowiązuję się:

1. kształcić się specjalnie w przedmiotach:

2. przestrzegać ściśle regulaminu Instytutu,

3. nie obejmować bez porozumienia z Zarządem Instytutu żadnych zajęć ubocznych, lecz poświęcać cały czas pracy w Instytucie, —

4. pracować przynajmniej w przeciągu lat sześciu od ukończenia Instytutu w szkolnictwie państwowem lub publicznem według uznania Ministerstwa pod rygorem zwrotu poborów, jakie otrzymywałem w czasie studjów na Instytucie.

Podpis

W

....

dnia

stanowisko służbowe

Z Kuratorjum O. S. L.

We Lwowie, dnia 2 marca 1923.

Metodyczny kurs dla inspektorów szkolnych.

W czasie od 11 do 20 grudnia 1922 Kuratorjum O. S. L. urządziło metodyczny kurs dla inspektorów szkolnych.

Program obejmował: 1) lekcje okazowe w lwowskich szkołach powszechnych, seminarjach nauczycielskich, szkołach średnich i przedszkołach, 2) dyskusje nad przeprowadzonemi lekcjami, poprzedzone zazwyczaj odczytem o metodyce danego przedmiotu, wreszcie 3) wykłady z zakresu nauk pedagogicznych i higjeny.

Układając program Kuratorjum kierowało się myślą, że w chwili realizacji nowych programów dla szkół powszechnych należy uczestnikom kursu dać możność poznać naocznie metody wskazane w programach, oraz zaznajomić ich z kilku przynajmniej problemami nowych zdobyczy w dziedzinie nauk pedagogicznych.

Największą uwagę zwrócono na przedstawienie słuchaczom metodyki tych przedmiotów, które nie wchodziły w program dawniejszych szkół ludowych (np. roboty ręczne) lub których nauczanie nie było dotąd odpowiednio postawione (np. przyroda, wychowanie fizyczne), oraz na dziedzinę tych rodzajów wychowania i nauczania, które są w zawiązku (np. wychowanie przedszkolne).

Lekcje okazowe były prowadzone w godzinach porannych w ilości dwóch lub trzech dziennie dla jednej grupy uczestników, liczącej 20 osób. Wszystkich słuchaczy było 40 i dyskusje odbywały się w państwowem Seminarjum nauczycielskiem żeńskiem w godzinach popołudniowych.

Wykłady wygłosili względnie podali obszerniejsze uwagi o metodyce nauczania:

1. Franciszka Arnoldowa: Nauczanie metodą szkoły pracy w 1-klasie. 2. Karol Bily: Nauka robót ręcznych w szkole. 3. Kazimierz Bruchnalski Akomodacja oka i jej znaczenie przy nauce czytania i pisania. 4. Dr. Ludwik Bykowski: a) Wybrane zagadnienia z pedagogiki eksperymentalnej, b) Uwagi o nauczaniu nauk przyrodniczych. 5. Marja Germanówna: Uwagi o wychowaniu fizycznem w szkole. 6. Bronisław Gebert: Uwagi o nauczaniu historji. 7. Edward Horwath: Uwagi o nauczaniu historji. 8. Dr. Jerzy Hołodyński: Choroby oczu dzieci w wieku szkolnym. 9. Dr. Michał Kociuba Uwagi o wychowaniu fizycznem. 10. Joanna Loeblowa: Nauka śpiewu metodą Badtkiego. 11. Dr. Mikiewiczówna: Choroby dzieci w wieku szkolnym. 12. Ludwik Misky: Wychowanie estetyczne przez szkołę. 13. Dr. Karol Nittman: a) Szkoła pracy, b) Uwagi o nauczaniu geografji. 14. Juljan Saloni: Dorosły a dziecko. 15. Dr. Kazimierz Sośnicki: a) Psychologiczne podstawy nauki poglądowej, b) Psychologiczne podstawy nauki pisania. 16. Dr. Szafran: Choroby zębów i jamy ustnej. 17. Dr. Stanisław Tynelski. Wychowanie obywatelskie. 18. Tadeusz Witwicki: Uwagi o nauczaniu geografji 19. Alojzy Wanczura: Metodyka historji. 20. Otton Żukowski: Uwagi o nauczaniu śpiewu. 21. S. Barbara Żulińska: Wychowanie przedszkolne.

Koszta kursu wyniosły 3,319.000 Mk. Czas wolny od zajęć obowiązkowych uczestnicy poświęcili na zwiedzanie Wyższego Kursu nauczycielskiego, szkoły dla dzieci niedorozwiniętych, pracowni przyrządów do nauki fizyki w szkole powszechnej męskiej im. Mickiewicza, wystawy pomocy naukowych dla wychowania przedszkolnego, zorganizowanej przez Polskie Muzeum szkolne, wystawy pomocy naukowych i książek szkolnych urządzanej przez Związek księgarzy lwowskich; zwiedzili również Muzeum Dzieduszyckich i Lubomirskich.

Zjazdy Inspektorów szkolnych powiatowych.

W czasie Krajowej Konferencji nauczycielskiej w roku 1914 został utworzony Związek inspektorów szkolnych.

Pierwsze jego posiedzenie odbyło się dnia 26 marca 1914 z następującym porządkiem dziennym:

1. Ułożenie memorjału do Parlamentu w sprawie zmiany ustawy o inspektorach szkolnych i przyznania im wyższych poborów służbowych.

2. Wybór Zarządu.

3. Wnioski.

Od roku 1915—1920 t. j. przez czas trwania wojny światowej zjazdy nie odbywały się.

Pierwszy zjazd po wojnie odbył się dnia 12 maja 1920 we Lwowie z następującym porządkiem dziennym:

1. Referat o potrzebie organizacji.
2. Uchwalenie statutu związku
3. Wnioski i interpelacje.

W roku 1920 odbył się dnia 4 grudnia II Walny Zjazd inspektorów szkolnych w Małopolsce.

Porządek dzienny tego zjazdu był następujący:

1. Wykład Dr. Wołowicza o nowoczesnej pedagogji.
2. Debata nad nowym statutem stowarzyszenia.
3. Sprawa połączenia się ze Związkiem Inspektorów w Warszawie.

W roku 1921 przystąpili do Związku inspektorów Małopolskich inspektorowie szkolni z Wielkopolski i Pomorza i utworzyli stowarzyszenie pod firmą: Zrzeszenie Inspektorów szkolnych w Polsce.

W tym roku odbyły się 2 zjazdy delegatów Zrzeszenia: jeden w Poznaniu, drugi we Lwowie. Na tych zjazdach omawiano nowe programy naukowe, sprawy służbowe i administracyjne.

W roku 1922 odbywały się zjazdy rejonowe (wojewódzkie) a mianowicie

W rejonie tarnopolskim.

a) Dnia 10 kwietnia w Tarnopolu z porządkiem dziennym:

1. Referat o organizacji perjodycznych zjazdów województw
2. Wybór zarządu rejonowego.
3. Wnioski członków.

b) Dnia 22 maja 1922 z porządkiem dziennym:

1. Referat p. t. Braki i niedomagania administracji szkolnej.
2. Wnioski i interpelacje.
3. Zwiedzenie wystawy robót ręcznych.

c) Dnia 29 czerwca 1922 z porządkiem dziennym:

1 Sprawozdanie delegata zarządu głównego z dotychczasowych czynności Związku.

2. Sprawa zjednoczenia wszystkich inspektorów z całej Polski w jedno stowarzyszenie.

W rejonie stanisławowskim.

a) Dnia 23 października 1921 z następującym porządkiem dziennym:

1. Referat o potrzebie zjazdów wojewódzkich.
2. Wybór zarządu rejonowego.
3. Omówienie spraw bieżących.

b) Dnia 14 stycznia 1922 z porządkiem dziennym:

1. Debata nad nowemi programami naukowemi
2. Sprawy bieżące.

c) Dnia 28 stycznia 1922 z porządkiem dziennym:

1. Referat p. t. Program nauki języka polskiego w 3 najniższych klasach szkoły powszechnej.
2. Omówienie kwestji przymusu szkolnego.
3. Sprawa wypłaty poborów nauczycielstwa według nowych przepisów.

4. Stosunek inspektorów szkolnych do zwierzchności gminnych.

5. Sprawy bieżące.

d) Dnia 15 marca 1922 z porządkiem dziennym: 1. Sprawy bieżące.

e) Dnia 14 maja 1922 z porządkiem dziennym:

1. Nauka o Polsce współczesnej w szkole powszechnej (wykład prof Jasińskiego).

2. Lekcja wzorowa z nauki śpiewu w klasie IV według nowych programów prel. I dyr. Gajkowski.

3. Omówienie braków i niedomagań w administracji szkolnej i wyszukanie sposobów zaradzenia złemu.

4. Sprawy bieżące.

f) Dnia 25 czerwca 1922 z następującym porządkiem dziennym:

1. Sprawozdanie delegata zarządu głównego.

2. Sprawy bieżące.

g) Dnia 7 lipca 1922 z porządkiem dziennym:

1. Sprawa kursu naukowego w Zakopanem.

2. Sprawy bieżące.

h) Zjazd dnia 16 września 1922 z porządkiem dziennym:

1. Wybór nowego zarządu rejonowego.

2. Ułożenie projektu regulaminu dla Rad szkolnych powiatowych.

3. Referat o kosztach utrzymania szkół.

4. Referat o przymusie szkolnym.

5. Sprawy bieżące.

W rejonie lwowskim.

a) Dnia 19 lutego 1922 zjazd inspektorów z następującym programem

1. Debata nad nowemi programami naukowemi.

2. Rozdział przedmiotów naukowych między poszczególnych referentów dla następnego zjazdu.

b) Dnia 12 marca 1922 z porządkiem dziennym:

1. Odczytanie referatów z poszczególnych przedmiotów naukowych, udzielanych w szkołach powszechnych wedle nowych programów nauki.

2. Wnioski.

c) Dnia 16 i 17 lipca 1922 odbył się Walny zjazd inspektorów z całej Polski w Zakopanem. Na nim dokonano zjednoczenia wszystkich zrzeszeń inspektorów w Polsce w jedną organizację pod firmą: Związek Inspektorów w Polsce, uchwalono nowe statuty i wybrano Zarząd główny. Na tym zjeździe uchwalono też, aby inspektorowie z województw lwowskiego, tarnopolskiego i stanisławowskiego odbywali wspólne zjazdy we Lwowie.

d) W Zakopanem odbył się także 14-dniowy kurs naukowy dla inspektorów szkolnych.

c) Dnia 3 października 1922 odbył się zjazd rejonowy we Lwowie z następującym porządkiem dziennym:

1. Uruchomienie organizacji Z. I. S.

2. Stanowisko wobec wyborów.

d) Dnia 2 lutego 1923 Zjazd rejonowy we Lwowie z porządkiem dzien.

1. Sprawozdanie p. Wanczury z czynności Zarządu głównego.
2. Sprawa wakacyjnego zjazdu naukowego w Wejherowie w lipcu 1923.
3. Sprawa drugiego kursu metodycznego we Lwowie na wiosnę b. r
4. Wnioski i interpelacje.

d) Prócz tego odbyło się w rejonie lwowskim kilka zjazdów w Rzeszowie, na których omawiano nowe programy naukowe, przeprowadzono kilka lekcyj przykładowych i urządzono wystawę robót ręcznych.

Koszta podróży na zjazdy, najem lokalu na posiedzenie, opał, oświetlenie i usługę — pokrywali inspektorowie z własnych funduszów.

Koła Młodzieży Polskiego Czerwonego Krzyża we Lwowie w r. 1922.

(Sprawozdanie przewodniczącego WP. E. Schirmera, Dyrektora gimnazjalnego we Lwowie).

Komisja Oddziałowa, wybrana na posiedzeniu dnia 22 stycznia 1923 przystąpiła bezzwłocznie do zorganizowania Kół Młodzieży P. C. K. we Lwowie w szkołach średnich i powszechnych tak męskich jak i żeńskich. Grona nauczycielskie, zapoznawszy się z celem Kół, który opiewa: „praktyczne szczepienie w młodych duszach idei samarytańskiej, oraz troski o zdrowie moralne i fizyczne swoje i bliźnich“, poczęły tworzyć Koła w swoich zakładach. Praca ta postępowała dość raźnie, bo z końcem roku 1922 skupiono w 44 Kołach 13 653 młodzieży męskiej i żeńskiej. Ugrupowanie Kół przedstawia się następująco:

I. Państwowe zakłady męskie:	a) Gimnazja:	12 Kół	= 4753	uczniów
	b) Szkoły powsz.:	10 Kół	= 2438	„
	c) Gimn. w Brzozowie:	1 Koło	= 252	„
		23 Kół	= 7443	uczniów
II. Państwowe zakłady żeńskie:	a) Gimnazjum:	1 Koło	= 642	uczenic
	b) Seminarjum żeńsk.:	1 Koło	= 564	„
	c) Szkoły powsz.:	15 Kół	= 4249	„
		17 Kół	= 5455	uczenic

III. Prywatne zakłady żeńskie: Gimnazjum i inne: 4 Koła = 755. Koła były czynne w kilku kierunkach.

I. Higjena. Delegaci klasowi dbali o przestrzeganie schludności w klasach i na korytarzach, oraz o schludność ubrania u członków. Gdzie zachodziła potrzeba, czyszczono odzież i bieliznę kosztem Koła. Urządzono w osobnych lokalach umywalnie i zaopatrzono je w przybory dostatecznej ilości, przez co umożliwiono uczniom zachowanie czystości ciała w czasie pobytu w szkole. Odbywano pogadanki i wygłaszano odczyty z dziedziny higjeny dla młodszych i starszych wychowanków. W 2 zakładach istnieją apteczki klasowe. Jak przewodniczący Kół w swych sprawozdaniach zazna-

czają, wpływ członków Koła na resztę młodzieży zaznacza się dodatnio w przestrzeganiu czystości.

II. Pomoc materjalna. Zajmowano się zbieraniem odzieży i bielizny, którą obdarzano bądźto ubogą młodzież zakładu, bądź dziatwę pozaszkolną. Jedno Koło obdarzyło 40 dzieci odzieżą i bielizną. Zakupywano dla ubogiej dziatwy książki, przybory szkolne, karty tramwajowe. Dostarczono środków spożywczych potrzebującym, wyjednywano obiady i wieczerze bezpłatnie w domach prywatnych i instytucjach publicznych. W internatach i ochronkach utrzymywały Koła 12 uczniów względnie uczenic przez cały rok, a na kolonje wakacyjne wysłano kilkunastu wychowanków. Przygodnie składano datki na doraźną pomoc dla opuszczonych dzieci. Jedno Koło zaopiekowało się emerytowaną, chorą nauczycielką, przynosząc jej kolejno obiady i utrzymując jej mieszkanie w porządku, 2 inne Koła zajęły się zubożałą rodziną. Jedno z zasobniejszych Kół urządziło przedstawienie (Życie Pana Jezusa) dla 50 głuchoniemych dzieci, a następnie przyjęło dziatwę podwieczorkiem.

III. Pomoc w nauce. Powstały w łonie Kół kółka koleżańskie, których zadaniem było udzielać sobie pomocy w przygotowaniu się na lekcje szkolne. Starsza młodzież udzielała nauki dzieciom repatrjantów, umieszczonym w ochronce, dzieciom w Ochronce im. Piłsudskiego Tow. Ochrona Dziecka.

IV. Roboty ręczne. Z dostarczonego materjału uszyły dziewczęta 360 sukienek dla dzieci do 4 lat, a chłopcy i dziewczęta zrobili z taśm 78 sztuk (dywaniki, poszewki, kołderki, dywaniki, kapki na stoliki i t. d.). Z włóczki zrobiono 76 sztuk (szale większe i mniejsze, czapki, swetery, pończochy, rękawiczki, ogrzewacze). $^1/_4$ częścią zrobionych rzeczy dysponowały Koła, które pracowały, $^1/_4$ Komisja Oddziałowa, a $^1/_2$ Komisja Główna w Warszawie. Część wyrobów z włóczki posłano do Warszawy dla dzieci repatrjantów z Syberji, których umieszczono w okolicy Warszawy, 150 sukienek dla repatrjantów w Łucku. Lwowskie Ochronki obdarowano robotą Kół. Wyrabiano zabawki, świecidełka, w warsztatach cyrkle, pudełka z drzewa i t. d. w ogródkach botanicznych pracowały 2 Koła.

V. Powiększenie funduszów. Roczna wkładka na rok 1922 wynosiła tylko 20 Mk od członka. Ponieważ uzyskane kwoty nie wystarczały na pokrycie potrzeb Kół, starano się o przysporzenie dochodów inną drogą. Wyrobione w Kołach zabawki i pudełka, zebrane metale, spieniężano, a za uzyskane kwoty zakupywano materjały potrzebne. Pocztówki z mapką Polski, wydane przez jedno Koło, przyniosły dość pokaźną sumę, a cyrkle wyrobu członków Koła zakupiło jedno z gimnazjów lwowskich. Kramy studenckie, pozostające pod patronatem Kół, sprzedają przybory szkolne o 50% taniej niż inne sklepy i przynoszą mimoto pewien dochód. W drugiej połowie grudnia urządziło kilka Kół wystawę wyrobów na gwiazdkę. Czysty dochód był stosunkowo znaczny, bo wynosił od 260.000 do 58.000 na Koło.

Zbiórką znaczków pocztowych zajęło się jedno Koło z Towarzystwem Opieki nad Młodzieżą.

Jak z podanej czynności Kół wynika, było dostateczne zainteresowanie się młodzieży sprawą Polskiego Czerwonego Krzyża. Będzie zadaniem przewodniczących Kół pracę pogłębiać i rozszerzać. Komisja dostarczyła w ubiegłym okresie Kołom materjału do robót, uzyskanego od delegatów Amerykańskiego Czerwonego Krzyża, wskazując na cel głębszy wszelkich zajęć w Kołach i będzie na przyszłość dokładała starań, by Koła rozwijały się po linji myśli przewodniej P. C. K.

Kradzież pieczęci w Dyrekcji gimnazjum państw. św. Jacka w Krakowie.

L. 15952/II. Ponieważ z Dyrekcji gimnazjum państwowego św. Jacka w Krakowie skradziono urzędową pieczęć owalną z orłem państwowym i napisem „Państwowe gimnazjum św. Jacka w Krakowie“ oraz pieczątkę podłużną z napisem: „Dyrekcja państwowego gimnazjum polskiego św. Jacka w Krakowie“, Ministerstwo poleciło zwracać baczną uwagę na świadectwa względnie zaświadczenia, zaopatrzone temi pieczęciami, a w razie wątpliwości zwracać się wprost do dyrekcji gimnazjum św. Jacka w Krakowie.

Wykluczenie z Seminarjów nauczycielskich.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego rozporządzeniem z dnia 24 września 1922 r. L. 21578 I. wykluczyło Romana Mogilińskiego, ucznia Państwowego Seminarjum Nauczycielskiego męskiego w Toruniu, urodzonego dnia 1 września 1907 r. w Goczkach Polskich pow. Nieszawskiego, ze wszystkich seminarjów nauczycielskich na obszarze Rzeczypospolitej.

Uchylanie się członka Urzędu dyscyplinarnego od dochodzenia uzupełniającego.

L. 44929. Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na podstawie opinji Wyższego Urzędu Dyscyplinarnego orzekło reskryptem z dnia 6. grudnia 19?2 L. 16751/I, że w wypadkach, gdy członek Urzędu Dyscyplinarnego, któremu Urząd Dyscyplinarny w myśl art. 24 Dekretu z 7 lutego 1919 Dz. P. P. Nr. 14 powierzył przeprowadzenie dochodzenia uzupełniającego, nie chce przeprowadzić tego dochodzenia, Urząd Dyscyplinarny winien zebrać się ponownie i poruczyć przeprowadzenie uzupełniającego dochodzenia dyscyplinarnego innemu ze swych członków.

Ochrona gołębi pocztowych.

L. 2707/pr. Szefostwo Łączności Dow. Okr. Korp. VI. we Lwowie, powołując się na tutejsze ogłoszenie z dnia 15 lutego 1922 L. 1593/pr. zamieszczone w Dzienniku Urzędowym Kuratorjum O. S. L. Nr. 3. z 1922 str. 81 oznajmiło z powodu zwracania się przez poszczególne Zarządy do Szefostwa z prośbami o pomoc i informacje w sprawie hodowli gołębi pocztowych, że władze wojskowe udzielają pomocy i wypożyczają gołębie pocztowe jedynie zorganizowanym Towarzystwom hodowców gołębi pocztowych.

Wobec powyższego wskazanem byłoby zainicjowanie otwierania i organizowania lokalnych Towarzystw hodowców gołębi pocztowych, ułożenie przez nich statutu i przesłanie go w drodze przez Szefostwo do M. S. Wojsk. celem aprobaty, po uzyskaniu której i zarejestrowaniu Towarzystwa przez Województwo lwowskie, mogłyby poszczególne Towarzystwa otrzymywać od władz wojskowych gołębie rozpłodowe pod warunkiem zwrotu w ciągu 2 lat tej samej ilości młodych gołębi pocztowych, pochodzących od otrzymanych gołębi rozpłodowych.

Do założenia Towarzystwa wystarcza 3 członków założycieli.

Poszczególne Towarzystwa mogą później wpisać się na członków Towarzystwa centralnego na Małopolskę wschodnią t. j. „Towarzystwa hodowców gołębi pocztowych we Lwowie ul. Ossolińskich 16." celem ujednostajnienia pracy.

Wzór statutu otrzymać można w Szefostwie.

Zbiórka na „Dom techników".

L. 2547/pr. Komitet Budowy II. Domu Techników we Lwowie zwrócił się do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego z następującą prośbą: „Akcja budowy II go Domu Techników wszczęta z wiosną br. postąpiła znacznie naprzód dzięki ofiarności Społeczeństwa i ciężkiej pracy fizycznej technickich Drużyn Robotniczych. Tempo prac na placu budowy pozwala wierzyć w szybką realizację rzuconego planu i koniec nędzy mieszkaniowej naszych kolegów.

Komitet nasz jednak napotyka w swej pracy na liczne trudności, jedna z nich to stały wzrost kosztów budowy spowodowany spadkiem marki.

W zrozumieniu ważności przedsięwziętego dzieła rozpoczął Komitet propagandę wśród Społeczeństwa, by mu przyszło z pomocą i umożliwiło warunki studjowania Lwowskiej Młodzieży technickiej.

Komitet zwraca się między innemi także do Kuratorjum z prośbą, by przez swą zgodę na rozsprzedaż Cegiełek K. B. II. D. T. przez uczniów szkół średnich, powszechnych i seminarjów naucz. w Lwowskim Okręgu Szkolnym raczyło poprzeć naszą akcję, a przez to przyczynić się do ry chłego ukończenia budowy".

Ze względu na ważność sprawy, która odpowiada szlachetnemu hasłu „młodzież dla młodzieży", Kuratorjum O. S. L. poleca najgoręcej wszystkim szkołom poparcie jak najżyczliwsze rozpoczętej akcji.

Rady sieroce.

L. 2750/pr. Wskutek pisma Prezydjum Sądu apelacyjnego we Lwowie przypomina się, że od 1907 r. we wszystkich gminach wschodniej Małopolski istnieją Rady sieroce, które są organem pomocniczym Sądu opiekuńczego. W skład Rad sierocych wchodzą z reguły Członkowie Rady gminnej, a w szczególności miejscowi duszpasterze obydwóch obrządków, kierownik szkoły lub jego zastępca, naczelnik gminy i inni członkowie z wyboru.

Współudział w Radach sierocych nauczycielstwa jest niezbędny ze względu na ścisły związek jaki zachodzi między ich pracą umoralniającą i wychowawczą a sądową władzą nadopiekuńczą względnie nadkuratelarną nad dziećmi.

Nauczycielstwo wraz z duchowieństwem tworzą czynnik inteligencji miejscowej decydujący o utworzeniu się Rady sierocej, jej działalności a bez tego czynnika nie może Rada sieroca skutecznie funkcjonować.

Tak duchowieństwo jak i kierownik szkoły znający miejscowe stosunki i potrzeby młodzieży, przez udział w pracy tej mają sposobność oddziaływania na stosunki miejscowe w kierunku odpowiadającym żądaniu kościoła i szkoły, a gdyby nawet w tym lub owym wypadku Rada sieroca nie poszła za ich zdaniem, głos ich nie przebrzmi bezskutecznie, gdyż zwróci uwagę nadopiekuńczego Sądu.

Z tych przyczyn zaleca się Zarządom szkół jak najgorętszy współudział w zakładaniu i funkcjonowaniu gminnych Rad sierocych i poleca, aby nauczycielskie konferencje powiatowe umieszczały na porządku dziennym swych obrad sprawę organizacji i uruchomienia gminnych Rad sierocych w poszczególnych miejscowościach z udziałem stanu nauczycielskiego.

Z Kuratorjum O. S. L.

We Lwowie dnia 23 lutego 1923.

Opał i grunt dla publicznych szkół powszechnych.

L. 2450/I O S. Wskutek reskryptu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 16 grudnia 1922 l. 1774 Tymczasowy Wydział Samorządowy pismem z dnia 16 stycznia 1923 l. W. 34607/V oznajmił wszystkim Wydziałom powiatowym, że obowiązek gmin dostarczania szkołom opału opierał się do dnia 27 marca 1922 r. na postanowieniach Ustawy z dnia 24 kwietnia 1894 (Dz. U. Kraj. Nr. 49), a od dnia 28 marca 1922 r. obowiązek ponoszenia tego ciężaru wkłada na gminy art. 11 Ustawy z dnia 17 lutego 1922 o zakładaniu

i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych (Dz. Ust. R. P. Nr. 18, poz 143). Również zwrócił przy tej sposobności uwagę na obowiązek dostarczania przez gminy gruntu kierownikom, względnie nauczycielom szkół powszechnych w myśl art. 9 ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. Ust. Nr. 65 z r 1920, poz. 434 i § 2. Rozporządzenia Wykonawczego do wspomnianej Ustawy (Dz. Ust. Nr. 108 z r. 1920, poz. 712), podkreślając jednocześnie, że równoważnik pieniężny za grunt obciąża Skarb Państwa tylko w razie niemożności dostarczenia przez gminę gruntu, stwierdzonej w sposób wskazany w § 2 powołanego rozporządzenia wykonawczego.

Zawiadamiając o tem Rady szkolne powiatowe Kuratorjum poleca zarazem stosować się ściśle do postanowień okólnika z dnia 26 czerwca 1922 l. 17349/I (Dziennik Urzędowy Nr. 9) normującego sprawę zabezpieczenia gruntu dla nauczycieli szkół powszechnych.

We Lwowie dnia 6 stycznia 1923.

Wypłata emerytur osobom poza granicami Rzpltej Polskiej.

Ministerstwo Skarbu reskryptem z dnia 27 marca 1922 Nr. 263 oznajmiło, że począwszy od 1 lipca 1922 r. wypłata zaopatrzeń emerytalnych osobom, zamieszkałym poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. ustalona zostaje w sposób następujący: Izba Skarbowa we Lwowie przyjmuje na przypis wszystkie osoby uprawnione do poboru zaopatrzeń ze Skarbu Państwa Polskiego, zakłada dla nich karty likwidacyjne, odpisy tych kart przesyła zagranicznym placówkom R. P. wygotowuje co miesiąca konsygnacje dla osób pobierających zaopatrzenie i przesyła je wraz z potrzebną kwotą do Ministerstwa Spraw Zagranicznych, które będzie rozsyłać je odnośnym placówkom przez kurjerów.

Prawa wyborcze nauczycieli szkół powszechnych do Rad gminnych.

L. 9282/I S. W sprawie wyjaśnienia, w którem kole wyborczem nauczyciele szkół powszechnych uprawnieni są do głosowania, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych reskryptem z dnia 30 listopada 1922 l. 40996/IV/I/2976 oznajmiło:

§ 14 ordynacji wyborczej dla gmin z r. 1866 Dz. U. Kr. Nr. 9 stanowi, że do I koła wyborczego zaliczają się z pomiędzy osób wymienionych w punkcie 2 § 1 tejże ustawy należący do IX lub wyższej klasy djet urzędnicy państwa, kraju, zakładów i funduszów publicznych.

W powołanym punkcie 2 art. 1 ordynacji wyborczej dla gmin, wymienione są osoby, posiadające prawo wybierania i pod „h“ wymienieni są nauczyciele znajdujących się w gminie szkół i innych publicznych zakładów naukowych.

Skoro więc na mocy przytoczonych wyżej przepisów urzędnicy zakładów publicznych, do których należą i szkoły IX lub wyższej klasy diet, zaliczeni są do I koła wyborczego, niema uzasadnienia do odmowy zaliczenia do tego koła nauczycieli publicznych szkół, pobierających uposażenie ze Skarbu Państwa według IX lub wyższej kategorji urzędników państwowych.

Wszelkie wątpliwości co do prawa wyborczego nauczycieli publicznych szkół powszechnych upadają wobec postanowienia § 16 art. 23 ustawy z dnia 27 maja 1919 r. (Dz. Ust. Nr. 44, poz. 311) częściowo zmienionego ustawą z dnia 18 grudnia 1919 r. (Dz. Ust. Nr. 2/1920, poz. 6), na mocy powołanego artykułu nauczyciele publicznych szkół powszechnych korzystają z praw, przysługującym urzędnikom państwowym.

Zbiórka dla ociemniałego żołnierza.

L. 226/pr. »Spójnia« Małopolski Związek ociemniałego żołnierza, zrzeszenie ociemniałych na wojnie żołnierzy w celu samoobrony i samopomocy materjalnej, wobec rozpaczliwej nędzy z powodu niezaopatrzenia i obojętności ze strony społeczeństwa, zwraca się z prośbą do młodzieży szkolnej, by przyszła z pomocą im najnieszczęśliwszym, bo pozbawionym wskutek wojny najcenniejszego skarbu człowieka t. j. wzroku.

Kuratorjum podając to do wiadomości poleca Dyrekcjom i Zarządom szkół, aby przez zarządzenie zbiórki, czy też przez urządzenie wieczorków muzycznych lub odczytów przyszły w ten sposób z jak najwydatniejszą pomocą dla tych inwalidów.

Zebrane kwoty należy przesyłać do Banku krajowego we Lwowie, ul Kościuszki na rachunek „Spójni" Małopolskiego Związku ociemniałego żołnierza.

We Lwowie dnia 31 stycznia 1923.

Pobory nauczycieli szkół średnich dla nauczycieli gimnastyki w szkołach powszechnych.

Ministerstwo W. R. i O. P. reskryptem z dnia 11 stycznia 1923 l 26687/I ex 1922 nie uwzględniło prośby nauczycieli szkół powszechnych, posiadających egzamin z gimnastyki dla szkół średnich, o przyznanie im poborów nauczycieli szkół średnich. W myśl art 11. Ustawy z dnia 13 lipca 1920 (Dz. U. Rz. P. Nr. 65, poz. 434) prawo do uposażenia według norm, obowiązujących dla nauczycieli szkół średnich, mają jedynie ci nauczyciele, którzy obok prawem przepisanych kwalifikacyj nauczycielskich dla szkół powszechnych, posiadają studja wyższe, zakończone egzaminami. Ustawa zaś z dnia 26 września 1922 (Dz. U. Rz. P. Nr. 90, poz. 828) rozróżnia wyraźnie „studja wyższe i kwalifikacje zawodowe" do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich (art. 1, 5, 13).

Zwinięcie agend Komisarjatu Głównego Urzędu Likwidacyjnego we Lwowie.

L. 53/pr. Wskutek reskryptu Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 23 grudnia 1922 l. 2615/S. zawiadamia się, że wszelkie niezałatwione dotąd z jakichkolwiek powodów zgłoszenia o wypłaty zastępcze, które wpłynęły do Komisarjatu Głównego Urzędu Likwidacyjnego we Lwowie, z powodu przejęcia niektórych czynności końcowych tego Komisarjatu przez Główny Urząd Likwidacyjny w Warszawie, poczynając od dnia 1 stycznia 1923 załatwiane będą już nie przez Komisarjat Głównego Urzędu Likwidacyjnego we Lwowie, lecz bezpośrednio przez Główny Urząd Likwidacyjny w Warszawie.

Wszelką zatem niezałatwioną korespondencję z Komisarjatem Głównego Urzędu Likwidacyjnego we Lwowie, dotyczącą spraw wypłat zastępczych, przesyłać należy, począwszy od dnia 1 stycznia 1923 r. do Głównego Urzędu Likwidacyjnego w Warszawie.

We Lwowie dnia 15 stycznia 1923.

Wykaz składek.

1) Na repatrjantów:

Seminarjum naucz. żeńskie w Jaworowie 2.505 Mk., gimnazjum żeńskie im. Królowej Jadwigi we Lwowie 440.000 Mk., gimnazjum I im. J. Słowackiego w Przemyślu 8.370 Mk., szkoły powszechne powiatu rohatyńskiego 6.360 Mk., rzeszowskiego 20.133 Mk., rudeckiego 66.331 Mk., tarnobrzeskiego 7.324 Mk., brzozowskiego 10.929 Mk., szkoła powszechna w Zarzeczu, powiatu mościskiego 628 Mk., szkoły powszechne we Lwowie: męska i żeńska im Sobieskiego 10.914 Mk., żeńska im. Reja 17 026 Mk., gimnazjum w Jaworowie 5000 Mk.

2) Na rzecz głodnych w Rosji:

Seminarjum naucz. żeńskie w Jaworowie 2 730 Mk., szkoła powszechna żeńska im. Reja we Lwowie 10.270 Mk., gimnazjum I im. J. Słowackiego w Przemyślu 7.625 Mk., szkoły powszechne powiatu staro - samborskiego 29.291 Mk., gimnazjum w Jaworowie 5000 Mk.

3) „Dar dzieci dla T. S. L.“.

Gimnazjum żeńskie im. Król. Jadwigi we Lwowie 73.500 Mk., szkoły powszechne powiatu jaworowskiego 43.194 Mk., trembowelskiego 36.700 Mk.

4) Na pomnik wdzięczności dla Ameryki:

Gimnazjum I im. J. Słowackiego w Przemyślu 740 Mk., szkoły powszechne powiatu staro-samborskiego 7.158 Mk., liskiego 18.500 Mk.

5) Na różne cele humanitarne i narodowe:

Szkoły powszechne powiatu sokalskiego 59.050 Mk., horodeńskiego 8.090 Mk.

Koszta podróży odwołanych z urlopu

Na skutek pisma Ministerstwa Skarbu z dnia 10 stycznia 1923 l. 2728 Ministerstwo W. R. i O. P. reskryptem z dnia 16 stycznia 1923 l. 293/F komunikuje co następuje:

Art. 37 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. Ust. Nr. 21, poz. 164) zastrzega urzędnikowi odwołanemu z urlopu zwrot kosztów podróży według norm ustalonych dla podróży służbowych.

Koszta podróży obejmują po myśli § 8 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 maja 1922 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 41, poz. 347) — Dziennik urzęd. Nr. 8 z r. 1922 — ceny biletów jazdy koleją, wydatki na dorożki, trągaży i przewóz bagażu.

Z uwagi na powyższe stwierdza się, że urzędnikowi odwołanemu z urlopu nie przysługują djety służbowe.

Zmiana przepisów o djetach i kosztach podróży.

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 1922 obowiązującem od 1 stycznia 1923 ustalono normalne djety dzienne określone w § 1 rozporządzenia R. M. z dnia 9 listopada 1922 (Dziennik urzęd. Kuratorjum Nr. 1 z r. 1923 str. 50) następująco:

Dla urzędników	I stopnia służbowego na			925	Mk.
„	II, III i IV stopnia służbowego na			735	„
„	V	„	„ „	660	„
„	VI	„	„ „	555	„
„	VII	„	„ „	475	„
„	VIII i IX	„	„ „	370	„
„	X, XI i XII	„	„ „	315	„

Dla funkcjonarjuszów niższych od 1 do 4 stopnia płacy na 190 Mk., od 5 do 9 stopnia płacy i dla pomocników kancelaryjnych na 240 Mk.

Ogłoszenia.

Alojzy Bujniak nauczyciel publicznej szkoły powszechnej w Wiśniczu Nowym, powiatu Bocheńskiego, został wyrokiem Urzędu Dyscyplinarnego z dnia 7 lutego 1922 zatwierdzonym wyrokiem Wyższego Urzędu Dyscyplinarnego z dnia 14 października 1922 r., złożony z urzędu z pozbawieniem prawa nauczania w szkołach publicznych i prywatnych.

Kuratorjum prostuje następujące pomyłki, znajdujące się w okólniku Kuratorjum z dnia 12 marca 1921 r. l. 5956/I (Dz. urz. Kuratorjum O. S. L. Nr. 5).

Tytuł I. (Okólnik w sprawie zniżki godzin dla kierowników szkół powszechnych) zamiast „reskrypt z dnia 5 czerwca 1920 r. l. 13261/I" winno być „reskrypt z dnia 12 sierpnia 1919 r. l. 14354/19 S I.

Tytuł II. (Okólnik w sprawie pełnej liczby godzin dla nauczycieli szkół powszechnych) zamiast „reskrypt z dnia 12 sierpnia 1919 r. l. 14364/19 SI." winno być „reskrypt z dnia 5 czerwca 1920 r. l. 13261/I".

Albina Janosówna, nauczycielka w Gierałtowicach na Górnym Śląsku, według pisma Województwa Śląskiego (Wydział Oświecenia Publicznego) w Katowicach z dnia 23 stycznia 1923 l. 350/II A. opuściła samowolnie posadę.

Wobec tego nie należy wymienionej przyjmować do służby w tut. okręgu, a wrazie zgłoszenia się skierować do powrotu na właściwą posadę

L. 178/pr. Na podstawie art 53 ustawy o państwowej służbie cywilnej oraz uchwały Rady Ministrów z dnia 1 względnie 5 maja 1920 Ministerstwo Skarbu reskryptem z dnia 18 grudnia 1922 l. 8287/D P. poleciło nie przyjmować do służby państwowej Bolesława Jaworskiego, b. prowizorycznego asystenta rachunkowego Izby Skarbowej we Lwowie, ur. w roku 1903 we Lwowie, który zgłosił swe wystąpienie prawdopodobnie w celu uzyskania posady w innym dziale zarządu państwowego.

We Lwowie dnia 28 stycznia 1923.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych telegraficznym reskryptem z dnia 28 grudnia 1922 l. A/O 4015 zarządziło przeniesienie Starostwa z Cieszanowa do Lubaczowa.

Egzamin kwalifikacyjny na nauczycieli szkół powszechnych przed Komisją egzaminacyjną 1) w Stryju rozpocznie się dnia 12 marca 1923, termin wnoszenia podań do końca lutego b. r.; 2) w Złoczowie dnia 12 marca 1923 termin do 5 marca 1923.

Egzamin kwalifikacyjny dla nauczycieli szkół wydziałowych przed Komisją egzaminacyjną we Lwowie rozpocznie się częścią pisemną dnia 19 marca 1923 w państwowem seminarjum nauczycielskiem żeńskiem.

Należycie udokumentowane podania wnosić należy przez bezpośrednio przełożoną władzę do Kuratorjum O. S. L. do 6 marca 1923.

Unieważnione legitymacje kolejowe.

Anieli Wojdanowskiej, nauczycielki w Harcie Górnej (Brzozów), Nr. 112 z 1921 r.

Seminarja nauczycielskie.

1. Organizacja pierwotna i późniejsze zmiany.

Seminarja nauczycielskie Okręgu szkolnego lwowskiego zorganizowane są na zasadzie ustawy z dnia 12. czerwca 1907, Dz. U. kr. Nr. 101 i statutu organizacyjnego, zatwierdzonego reskryptem b. Ministerstwa W. i O. w Wiedniu z dnia 26 stycznia 1909 l. 41.831/1908. Program nauki według tej ustawy rozłożony był na cztery lata i obowiązywał wszystkie seminarja b. Galicji od 1 września 1909 r.

W listopadzie 1918 r. Delegat Ministerstwa W. R. i O. P. Dr. Fryderyk Zoll rozporządzeniem z dnia 5 listopada 1918 z Krakowa, wprowadził niezbędne zmiany w programie dla szkół polskich na obszarze b. Galicji zachodniej. Rozporządzeniem tem posiadającem w ówczesnych warunkach moc ustawy, objęto także seminarja nauczycielskie. Rozporządzenie to rozszerzone zostało na całą b. Galicję reskryptem b. Rady Szkolnej Krajowej z dnia 5 grudnia 1918 l. 431/pr. Dz. U. Nr. 11.

Osobne zarządzenie b. R. S. K. z 5 grudnia 1918 l. 430/pr. Dz. U. Nr. 11 odnosiło się do programu i podjęcia nauki w seminarjach lwowskich po oswobodzeniu Lwowa. Dla seminarjów na prowincji po ustaniu inwazji ukraińskiej, specjalnie dla młodzieży polskiej, która przez czas trwania inwazji była pozbawiona nauki, wydano skrócony program nauki okólnikiem b. R. S. K. z dnia 31 maja 1919 l. 159/pr. Dz. Urz. Nr. 5.

Zasadnicze postanowienia w sprawie przystosowania programów naukowych w seminarjach do nowych warunków ogłoszono rozporządzeniem b. R. S. K. z dnia 5 sierpnia 1919 l. 213/pr. Dz. U. Nr. 7 i okólnikiem R. S. K. z 3 września 1919 l. 239/pr. Dz. U. Nr. 8. Zachowany jest tam w zasadzie utrakwizm dotychczasowy z tem, że we Lwowie i Przemyślu rozdzielono seminarja na kursy według narodowości. Zarządzenia te obowiązywały na rok 1919/20 (okólnik z 14/9 1919 l. 268/pr. Dz. U. Nr. 9).

Spis

Seminarjów nauczycielskich państwowych, prywatnych z prawem publiczności, prywatnych rozwojowych w okręgu szkolnym lwowskim z początkiem roku szkolnego 1922/23.

1. Brody ż. pr. publ. pol.
2. Brzeżany ż. pań. utr.
3. Buczacz ż. pr. publ. pol.
4. Czortków m. pań. utr.
5. Czortków ż. pr. publ. pol.
6. Drohobycz ż. pr. rozw. pol.
7. Drohobycz P. P. Bazyljanek ż. pr. rozw. rus.
8. Jarosław ż. pr. publ. pol.
9. Jaworów ż. pań. pol.
10. Jaworów P. P. Bazyljanek ż. pr. publ. rus.
11. Kołomyja ż. pań. pol.
12. Kołomyja ż. pr. publ. rus.
13. Krosno m. pań. pol.
14. Krosno ż. pr. rozw. pol.

15. Lwów m. pań. pol.
16. Lwów ż. pań. pol.
17. Lwów Filja ż. pań. pol.
18. Lwów sem. ochr. ż. pań. pol.
19. Lwów koed. pań. rus.
20. Lwów P. K. N. koed. pań. pol.
21. Lwów A. Rychnowskiej ż. pr. publ. pol.
22. Lwów Z. Strzałkowskiej ż. pr. publ. pol.
23. Łańcut S. S. Boromeuszek ż. pr. publ. pol.
24. Przemyśl ż. pań. pol.
25. Przemyśl P. P. Benedyktynek ż. pr. publ. pol.
26. Przemyśl ż. pań. rus.
27. Przemyśl m. pr. rozw. pol.
28. Rudnik n/S. m. pań. pol.
29. Rzeszów m. pań. pol.
30. Rzeszów ż. pr. publ. pol.
31. Sambor m. pań. utr.
32. Sambor ż. pr. publ. pol.
33. Sambor ż. pr. rozw. rus.
34. Sokal m. pań. utr.
35. Sokal ż. pr. publ. pol.
36. Stanisławów m. pań. utr.
37. Stanisławów ż. pań. pol.
38. Stanisławów ż. pr. rozw. pol.
39. Stanisławów P. P. Bazyljanek ż. pr. publ. rus.
40. Stryj ż. pr. publ. pol.
41. Stryj ż. pr. rozw. rus.
42. Tarnobrzeg ż. pr. rozw. pol.
43. Tarnopol m. pań. utr.
44. Tarnopol ż. pr. publ. pol.
45. Trembowla ż. pr. rozw. pol.
46. Zaleszczyki koed. pań. utr.
47. Złoczów koed. pr. rozw. pol.

Uwaga: ż = żeńskie, pr. publ. = prawo publiczności, pol. = polskie, pań. = państwowe, utr. = utrakwistyczne, pr. rozw. = prywatne rozwojowe, rus. = ruskie, m. = męskie, koed. = koedukacyjne, P. K. N. = Państwowe Kursy Nauczycielskie.

2. Programy naukowe

Idąc po myśli ujednostajnienia szkolnictwa w Rzeczypospolitej Polskiej, wprowadziła b. R. S. K. do seminarjów naucz. na terenie b. Galicji nowy program nauki począwszy od 1 września 1920 (okólnikiem z 14 czerwca 1920 l. 5051/III w myśl rozporządzenia Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 8 czerwca 1920 Nr. 13531/I Dz. U. M. Nr. 19 poz. 120) w ten sposób, że w roku szkolnym 1920/21 zaczął on obowiązywać na kursie I seminarjów żeńskich, a na kursie I i II seminarjów męskich. Nowy program obejmował każdego następnego roku szkol. jeden kurs wyższy. W roku szkolnym 1922/23 obowiązuje on na kursie IV seminarjów męskich, a na kursie III seminarjów żeńskich. Ustrój utrakwistyczny został nienaruszony. Na innych kursach pozostał w tym czasie dawny program, przepisany statutem ze zmianami zarządzonemi co do poloników rozporządzeniem b. R. S. K. z dnia 5/8 1919 l. 213/pr. Dz. U. Nr. 7.

Co do planu zajęć musiano poczynić pewne zmiany z uwagi na odrębne stosunki szkolne i narodowościowe w tut. dzielnicy. Odnoszą się one do nieznacznych odchyleń od planu ministerjalnego w wymiarze godzin na poszczególne przedmioty łącznie z drugim językiem krajowym, którego plan ministerjalny nie uwzględnia. Ogólny wymiar godzin (178) dla wszystkich przedmiotów nie uległ zmianie. Na rok szk. 1920/21 zarządziła je R. S. K. okólnikiem z dnia 19 sierpnia 1920 l. 7079/III Dz. U. Nr. 12.

Od r. szk. 1921/22 wprowadzono w seminarjach polskich plan zajęć, przystosowany do tut. warunków a zatwierdzony reskr. Ministerstwa W. R. O. P. z 24 czerwca 1921 Nr. 18021/I (okólnikiem K. O. S. L. z 13/7 1922 l. 5573/III Dz. U. Nr. 11.) Plan ten obowiązuje na razie także w tych zakładach, w których obowiązkowym przedmiotem nauki jest język polski i ruski.

W klasach przygotowawczych istniejących przy tut. seminarjach wprowadzono w dotychczasowy program również pewne zmiany, mając na uwadze, że klasy te powinny dać młodzieży rzeczywiście przygotowanie do nauki w seminarjum, a w szczególności nauczyć ją obserwować i wyrażać należycie myśli. Zarządzenia dotyczące podano okólnikiem z 14/6 1920 l. 5051/III i z 19/8 1920 l. 7079/III Dz. U. Nr. 12. Oprócz dotychczasowych przedmiotów nauki wprowadzono geografję, przyrodę i historję Polski.

Ponadto wezwano Dyrekcje (okólnikiem z 30/6 1922 l. 4368/I S. Dz. U Nr. 10), by klasami temi zajęły się szczerze i przedkładały Kuratorjum wnioski, zmierzające do ich zreformowania w duchu wymogów nowoczesnych.

Zupełne przekształcenie seminarjów naucz. tut. okręgu na seminarja pięcioletnie zgodnie z Dekretem o kształceniu nauczycieli z dnia 7 lutego 1919 Dz. U. R. P. Nr. 14 poz. 185 nastąpi w roku szkolnym 1923/4 względnie 1924/25.

W roku szkolnym 1922/23 uczniowie kursu IV seminarjów męskich pobierający naukę według programów pięcioletnich od 1 września 1920 nie przystąpią do egzaminu dojrzałości lecz przejdą na kurs V. W seminarjach żeńskich i koedukacyjnych przejście to odbędzie się w roku szkolnym 1923/24.

3. Koedukacja.

Koedukację wprowadzono z konieczności w dwóch seminarjach państwowych, mianowicie: na kursach seminarjalnych ruskich we Lwowie w roku szkolnym 1919/20 po inwazji ukraińskiej dla braku pomieszczenia i w seminarjum męskiem w Zaleszczykach, gdzie w roku szkolnym 1918/19 względnie 1919/20 nie było dostatecznej ilości młodzieży męskiej. Reskryptem z dnia 31 stycznia 1920 l. 8907/III ex 1919 zezwoliła b. R. S. K. na wniosek Dyrekcji zaleszczyckiej na czasowe zaprowadzenie koedukacji.

W obu tych zakładach, gdy się tylko zmienią warunki, koedukacja ustanie. W Seminarjum zaleszczyckiem usunięto ją już w roku szkolnym 1922/23 na I kursie. Państwowe Kursy Nauczycielskie we Lwowie są koedukacyjne na zasadzie statutu, zatwierdzonego reskryptem Ministerstwa W. R. O. P. z 18 września 1920 Nr. 22561/I Dz. Urz. M. Nr. 23 poz. 154.

Z prywatnych zakładów wprowadziło koedukację rozwojowe seminarjum nauczycielskie T. S. L. w Złoczowie, które zostało otwarte w roku szkolnym 1920/21.

4. Seminarja nauczycielskie państwowe.

W dniu 1 listopada 1918 na obszarze, który obecnie należy do Okręgu szkolnego lwowskiego (Województwo lwowskie, stanisławowskie, tarnopolskie)

nach ż., Czortkowie m.. Krośnie m., we Lwowie m. i ż., Przemyślu ż., Rudniku m., Rzeszowie m., Samborze m., Sokalu m., Stanisławowie m., Tarnopolu m., i Zaleszczykach m.

Z tego zakładów męskich było 10, żeńskich 3.

W 10 seminarjach istniał utrakwizm (język wykładowy polski i ruski), w 2 — język wykładowy polski (Rudnik Rzeszów), a w 1-język wykładowy polski z tem, że języka ruskiego udzielano obowiązkowo jako drugiego języka nauczania (Krosno).

Seminarjów nauczycielskich z językiem wykładowym tylko ruskim ustawa nie przewidywała (§ 3 ustawy z dnia 12 czerwca 1907 Dz. U. K. Nr. 101.), dlatego na obszarze b. Galicji zakładu takiego państwowego czy prywatnego z prawem publiczności nie było.

Istniały wprawdzie seminarja z językiem wykładowym ruskim i językiem polskim jako przedmiotem obowiązkowym, lecz jako zakłady prywatne bez prawa szkół publicznych. (Lwów ż. Ruskiego Tow. Pedag. Kołomyja ż. Rus. Tow. Ped., Stanisławów ż. S. S. Bazyljanek, Jaworów S. S. Bazyljanek).

Starania sfer ruskich u wiedeńskich władz centralnych o uzyskanie dla tych seminarjów prawa publiczności były bezskuteczne jako zresztą sprzeczne z ustawą.

Przystępując do wznowienia nauki w seminarjach nauczycielskich po ustaniu inwazji ukraińskiej (w maju 1919 r.) b. R. S. K. musiała się liczyć z świeżem jeszcze rozgorączkowaniem wojennem, z ogromnem podnieceniem umysłów i z zaostrzeniem i tak naprężonych już stosunków narodowościowych, szczególnie w dwóch centrach walk: we Lwowie i Przemyślu.

Młodzież polska, rzuciwszy oręż, wróciła po oswobodzeniu Lwowa i Przemyśla w maju 1919 na ławę szkolną, by dokończyć nauki przerwanej w listopadzie 1918.

Nauka ta trwała przez czerwiec i lipiec 1919. Udzielano jej na polecenie b. R. S. K. (Ok. 31/5 1919 L. 159/pr.) tylko w języku polskim, aby przez usunięcie języka ruskiego zyskać na czasie i uczynić przez to naukę dla polskiej młodzieży owocniejszą. Pozatem usunięto chwilowo przedmiot, który w rozpalonych umysłach mógł wywołać odruchy niepożądane w szkole.

Młodzież ruska w tej nauce udziału brać nie chciała.

Utrzymanie więc nadal wspólnej nauki w obu państwowych Seminarjach lwowskich i seminarjum żeńskiem w Przemyślu okazało się niemożliwe i ówczesny Delegat Ministerstwa W. R. i O. P. Dr. Fryderyk Zoll, zmuszony był zezwolić czasowo na utworzenie w zakładach tych z młodzieży ruskiej oddziałów równorzędnych z osobnem gronem nauczycielskiem (ruskiem) i pod osobnem kierownictwem (Rusina).

Młodzież ruska seminarjum żeńskiego w Przemyślu wraz ze szkołą ćwiczeń znalazła umieszczenie w budynku „Instytutu ruskich dziewcząt“ w Przemyślu, a młodzież ruska seminarjum męskiego i żeńskiego razem, z wielką biedą w kilku ubikacjach seminarjum męskiego przy ul. Strzała 1.

Ruską szkołę ćwiczeń umieszczono tymczasowo w 4 salach najętych od S. S. Bazyljanek przy ul. A. Potockiego 95 (odległość $1^1/_2$ km), a żeńską w lokalnościach Ruskiego Towarzystwa Pedagogicznego przy ul. Mochnackiego 12 (odległość 4 km).

Oddziały ruskie nazwano urzędownie: „Państwowe kursy seminarjalne żeńskie z ruskim językiem wykładowym w Przemyślu“ — i „Państwowe koedukacyjne kursy seminarjalne z ruskim językiem wykładowym we Lwowie“.

O dokonanym prowizorycznym rozdziale doniesiono Ministerstwu W. R. i O. P. sprawozdaniem z dnia 8 września 1919 L. 3804/III, a Ministerstwo przyjęło sprawozdanie to do wiadomości reskryptem z dnia 11 października 1919 Nr. 17946/S. I.

Dalszem następstwem rozdziału takiego była niemożliwość przeprowadzenia w całej pełni ustroju utrakwistycznego w zakładach wymienionych. Używanie języka ruskiego jako wykładowego w oddziałach polskich musiano ograniczyć tylko do podawania terminologji w tym języku, pozatem udzielano go w osobnych godzinach jako drugiego języka nauczania.

Analogicznie postąpiono w oddziałach ruskich, gdzie nauki wszystkich przedmiotów zaczęto udzielać w języku ruskim, z tem, że równocześnie miała się młodzież zaznajamiać z terminologją w języku polskim.

Język polski stał się obowiązkowym przedmiotem. Formalnie kursy te stanowiły filję zakładów macierzystych, w rzeczywistości były one odrębnemi jednostkami szkolnemi typu seminarjów nauczycielskich o tym samym programie i uprawnieniach. Miały swój etat osobny, a w budżecie uwzględniane były jako osobne zakłady.

Stan ten wywołany w roku 1919 siłą ówczesnych wypadków przetrwał do grudnia 1922 r. kiedy zakłady te usamodzielniono zupełnie. Ministerstwo W. R. i O. P. reskryptem z dnia 12 grudnia 1922 Nr. 23930/I zarządziło zmianę nazw ruskich oddziałów seminarjalnych we Lwowie i w Przemyślu na: „Państwowe seminarjum nauczycielskie żeńskie z ruskim językiem nauczania w Przemyślu“ i „Państwowe seminarjum nauczycielskie z ruskim językiem nauczania we Lwowie“.

W ten sposób uzyskali Rusini poza ustawą dwa państwowe seminarja nauczycielskie z ruskim językiem wykładowym, których za rządów austryjackich uzyskać nie mogli.

W innych państwowych seminarjach utrakwistycznych, ustrój utrakwistyczny został zachowany (okól. Rsk. z 3/9 1919 L. 239/pr. Dz. U. Nr. 8).

We wszystkich seminarjach nauczycielskich (państwowych i prywatnych) z językiem wykładowym ruskim — język polski, zaś w seminarjach polskich (z wyjątkiem Rudnika, Rzeszowa, Tarnobrzega i Łańcuta) — język ruski — jest przedmiotem obowiązkowej nauki.

Z początkiem roku szkolnego 1922/23 zarejestrowano w okręgu szkolnym lwowskim 21 zakładów państwowych, kształcących kandydatów na nauczycieli mianowicie: 9 seminarjów męskich (Czortków, Krosno, Lwów,

żeńskich (Brzeżany, Jaworów, Kołomyja. Lwów zakład główny, Lwów filja, Przemyśl, Stanisławów). 1. Seminarjum koedukacyjne (Zaleszczyki). 1. Państwowe kursy seminarjalne ruskie (Przemyśl). 1. Państwowe koed. kursy seminarjalne ruskie (Lwów). 1. Państwowe kursy Nauczycielskie koed. (Lwów). 1. Seminarjum Ochroniarskie (Lwów).

Utrakwistycznych zakładów jest 7 (Brzeżany, Czortków, Sambor, Sokal Stanisławów. Tarnopol, Zaleszczyki).

Seminarjów z językiem wykładowym polskim 12 (Jaworów, Kołomyja, Krosno, Lwów męs. Lwów żeń. zakład gł., Lwów żeń. filja, Przemyśl, Rudnik, Rzeszów, Stanisławów ż., Lwów P. K. N., Lwów sem. ochr).

Seminarjów z ruskim językiem wykładowym 2 (Lwów, Przemyśl).

5. Państwowe Kursy Nauczycielskie.

Jako nowy typ zakładów dla kształcenia nauczycieli powstały we Lwowie „Państwowe Kursy Nauczycielskie“ zorganizowane na zasadzie Dekretu o kształceniu nauczycieli z 7 lutego 1919 Dz. U. Rz. P. Nr. 14 poz. 185 i Statutu dla takich kursów państwowych, ogłoszonego reskryptem Ministerstwa W. R. i O. P. z 18 września 1920 Nr. 22561/I Dz. rozp. Min. Nr. 23 poz. 154. Obejmują one kurs nauki roczny i dwuletni i są dostępne dla mężczyzn i kobiet.

Do przyjęcia na kurs roczny wymaga się ukończonej szkoły średniej ogólnokształcącej, na kurs dwuletni 6 kl. szkoły średniej. Na kurs dwuletni mogą być przyjęte także osoby nie mogące się wykazać świadectwem 6 klasy szkoły średniej o ile złożą egzamin wstępny. Zakres wymagań przy tym egzaminie odpowiadą wiadomościom z kursu III seminarjum nauczycielskiego. Nauka jest bezpłatna. Po ukończeniu nauk składają kandydaci (tki) egzamin dojrzałości, a w razie pomyślnego wyniku otrzymują świadectwo dojrzałości, które jest równoznaczne ze świadectwem dojrzałości uzyskanem w seminarjum nauczycielskiem.

Kursy te otwarto w roku szkolnym 1921/22 na razie z kursem nauk dwuletnim, przy państwowem sem. naucz. męskiem we Lwowie, na podstawie reskryptu Ministerstwa W. R. i O. P. z 18 lipca 1921 Nr. 15985/I.

Dla braku umieszczenia w seminarjum męskiem przeniesiono je od 1 października 1922 do szkoły męskiej im. św. Antoniego, gdzie Rada szkolna miejska odstąpiła na ten cel 4 ubikacje t. j. dwie sale naukowe, jedną salę na slöjd (roboty ręczne) i jedną salę na kancelarję. Państwowe Kursy Nauczycielskie i Wyższe Kursy Naukowe dla nauczycieli szkół powszechnych pozostają od 1 października 1922 pod kierownictwem profesora Marjana Nawrockiego.

Program nauki w Państwowych Kursach Nauczycielskich obejmuje wszystkie przedmioty seminarjów nauczycielskich.

Plan zajęć, ułożony przez Radę Pedagogiczną zakładu, zatwierdziło Kuratorjum O. S. L. reskryptem z dnia 14 września 1922 l. 6069/IS. (C. d. n.).

NAKŁADEM KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO
Z drukarni Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, pod zarządem A. Wierzbickiego.